

Přeloučský ROŠT

prosinec
2022

12

Zpravodaj pro občany Přeloučka

www.mestoprelouc.cz

10 Kč

Fotografii poskytl J. Danielka

Rozhovor s novým starostou
Martinem Šmídem

... čtěte na str. 3

Svozový kalendář
2023

... naleznete na str. 4

Nový jízdní řád
MHD

... naleznete na str. 18 a 19

Rada města

Dne 31. 10. 2022 se konala první schůze Rady města Přelouče v novém složení Martin Šmíd, Ivan Moravec, Irena Burešová, Lubomír Pacák, Martin Židek, Vít Priessnitz a Matěj Pešta. Například se schválila smlouva o nájmu pozemků mezi městem Přelouč a Povědím Labe, s. p. Hradec Králové pro stavební akci „Lávka L001-Přelouč-lávka-oprava“ (rekonstrukce lávky přes Labe na Slavíkovy ostrovy). Dále radní také schválili smlouvu o poskytnutí finančních prostředků z rozpočtu Státního fondu dopravní infrastruktury na rok 2022 na akci „III/32219 – Mělice – II/333 + Mělice – chodník podél III/32220“. Schválilo se podání žádosti o dotaci z Integrovaného regionálního operačního programu 2021–2027 na projekt „ZŠ Masarykovo náměstí 1, Přelouč – vestavba učeben do podkrovní a zároveň smlouvu o dílo na zajištění administrace tohoto projektu se spolkem MAS Železnohorský region, z.s. Dále se také například projednaly majetkové převody a zřízení věcného břemene, financování 28. ročníku Ceny Františka Filipovského za dabing, přijetí finančního daru pro ZŠ Masarykovo náměstí od Elektrárny Chvaletice na vybavení tříd IT technologiemi, výsledky nezávislé kontroly hospodaření příspěvkových organizací města provedených ve dnech 29. 9. a 5. – 6. 10. 2022

společností AUDIT OBCE s.r.o. na základě pověření zřizovatelem. Rada schválila plán zimní údržby místních komunikací v Přelouči a místních částech na zimní období 2022–2023. Projednalo se zde také zřízení Osadního výboru Mělice a zároveň nové složení tohoto výboru, dále zřízení a jmenování nových členů Komise bezpečnostní a dopravní, Komise sboru pro občanské záležitosti, Komise pro rozvoj města, Komise sociální a zdravotní a Komise sportovní. Schválily se termíny schůzí Rady města Přelouče do konce roku 2022 a termín prosincového zasedání Zastupitelstva města Přelouče dne 15. 12. 2022.

Dne 14. 11. 2022 se konala 2. schůze Rady města Přelouče a mimo jiné se schválil Jednací řád Rady města Přelouče, pravidla pro zřizování a činnost KMS v místních částech, zřízení a volbu členů a předsedy Osadního výboru Klenovka, Komise místní samosprávy Tupesy, Lhota – Škudly a Štěpánov. Projednaly se také například majetkové převody, zápisy KMS Tupesy ze dne 1. 10. 2022, Komise sociálně zdravotní ze dne 9. 11. 2022, poskytnutí dotace z rozpočtu města v roce 2022 pro JUDO Přelouč z.s. a RC Sluníčko, z.s. Na této radě se zřídila povodňová komise. Předsedou komise je starosta města Martin Šmíd. Radní také odsouhlasili požadavek příspěvkové organizace MŠ Kladenská zakoupit

klimatizaci do kuchyně mateřské školy, která bude pořízena z fondu investic této příspěvkové organizace. Dále se schválil plán inventur na rok 2022, rozhodlo se navýšit cenu za pronájem městské sportovní haly na částku 700 Kč za hodinu s platností od 1. 1. 2023. Rada stanovila celkový počet zaměstnanců úřadu na 90 s účinností od 1. 1. 2023, schválila veřejnoprávní smlouvu s obcí Bukovina u Přelouče o výkonu přenesené působnosti v oblasti sociálně – právní ochrany dětí a na závěr rady se odsouhlasilo užití znaku města na panelech naučné stezky v obci Neratov. **MG**

Vítání nových občánků

Vážení a milí rodiče,
s radostí vám oznamujeme, že se od ledna 2023 obnovuje slavnostní vítání nových občánků našeho města. V případě zájmu je možné se na tento obřad objednat telefonicky na číslech: **466 094 204, 466 094 205, osobně na matrice Městského úřadu Přelouč, Československé armády 1665 nebo mailem na adrese: vitani.obcanku@mestoprelouc.cz. Budeme se těšit na naše společné setkání.**
Město Přelouč

Kolektiv našich přeloučských knihovnic získal ocenění Knihovnický anděl 2022

V rámci oslav 125 let Krajské knihovny v Pardubicích proběhlo udílení cen Knihovnický anděl 2022 v Kulturním domě v Hronovické ulici v Pardubicích. Mezi oceněnými byl také kolektiv našich přeloučských knihovnic.

Cenu za celý kolektiv převzala Ladislava Hýlová, ředitelka knihovny.

Ocenění Knihovnický anděl je pravidelně udíleno každých pět let v rámci výročí krajské knihovny osobnostem, které se mimořádně za-

sloužily o rozvoj knihovnictví v Pardubickém kraji nad rámec své profesní knihovnické činnosti.

Velice gratulujeme celému kolektivu přeloučské knihovny a vážíme si jejich skvělé práce.
Město Přelouč

Předvánoční setkání s Martinem Šmídem, novým starostou Přelouče

Martin Šmíd se po letošních komunálních volbách stal novým starostou našeho města. Narodil se v Kolině. Část dětství vyrůstal v Týnci nad Labem. Od roku 1982 žije v Přelouči a za Přeloučáka se rozhodně považuje, i když s Týncem je spjatý stále také. Nedávno oslavil 46. narozeniny. Není mu rozhodně cizí práce a komunikace s lidmi. V našem městě si ho mnoho občanů spojuje především s přeloučským hokejbal.

Jak jste se k hokejbalu dostal a věnujete se mu aktivně i nyní při své nové funkci?

Jako dítě jsem hrál fotbal, pak jsem začal i s hokejbalem. V roce 1994 jsem byl jedním ze spoluzakladatelů sportovního hokejbalového klubu Jestřábi Přelouč. To mi bylo 17 let, což je pro dnešní dobu trochu nepředstavitelné. Že by si vlastně děti založily vlastní klub. Za Přelouč jsem hrál celou kariéru, i přesto, že jsem měl různá hostování v Extralize (Svitkov, Polička, Jihlava, Kert Park Praha). V současné době hraju i nadále za Přelouč, a ještě hostuji v 1. lize v Kometě Polička, ačkoliv je pravda, že už nyní někdy tréninky nebo i zápasy nestíhám právě díky novým pracovním povinnostem. Zároveň přiznávám, že nevidím důvod ukončit kariéru. Chci se ještě proboujet jako aktivní hráč na MS Masters v roce 2024 a možná i na MS 2026.

Kdy jste se začal zajímat o dění ve městě?

Asi právě díky hokejbalu mi nikdy nebylo cizí celkově dění nejen ve sportu, co se týče Přelouče, ale města jako takového. Nejspíš jsem aktivní činnost odkoukal také od svého otce, který byl velký cestovatel a zároveň se aktivně účastnil dění v našem městě řadu let.

Jak to bylo s vaší kandidaturou v rámci komunálních voleb?

V komunálních volbách jsem kandidoval za nezávislé kandidáty již v roce 2006. Právě díky tátovi jsem již předtím chodil do volební komise. Bohužel se mi nepodařilo se dostat do zastupitelstva, což jsem si od začátku přál. Nikdy jsem nebyl členem žádné politické strany, několikrát jsem kandidoval za nezávislé kandidáty nejprve v partě u současného místostarosty Ivana Moravce. V roce 2018 mě oslovili při sestavování kandidátky Lukáš Kuchýňka a Martin Židek za Koalici pro Přeloučáky a já jejich nabídku přijal. Při komunálních volbách jsem získal docela dost hlasů od spoluobčanů a díky tomu jsem se do

zastupitelstva města konečně dostal. Moc jsem si toho již tenkrát vážil a určitě jsem byl rád, že jsem ty čtyři roky v zastupitelstvu města byl. Mnohé mě to naučilo. Také bych měl dodat, že jsem na žádném zasedání během těch čtyř let nechyběl. Zastupitelstvo dostalo logicky přednost před tréninkem hokejbalu. Je to služba občanům, ať vás volili, či nevolili.

Bylo něco, co vás jako zastupitele ve volebním období 2018–2022 potěšilo?

Asi nejvíc to bylo rozhodně projednávání a celá volba projektu pro výstavbu nové budovy přeloučské knihovny. Celý ten proces byl hodně zajímavý. Ze čtyř projektů jsem já hlasoval sice pro jiný, než nakonec zvítězil. Ale přišlo mi spravedlivé, jak se ke konečnému výsledku došlo, hlasovalo se a vyhrál projekt s největším počtem hlasů. Tak by to mělo být. Doufejme, že se v Přelouči nové knihovny všichni dočkáme. A samozřejmě mě moc potěšilo, jakým směrem se věci posunuly v rámci výstavby další etapy „Na Hodynáře“.

S jakým cílem jste šel do těch letošních komunálních voleb, myslel jste na pozici starosty?

Tak až na starostu jsem určitě nemyslel, přál jsem si, dostat se do rady města. Po sečtení hlasů se začalo vyjednávat a já nakonec dostal nabídku na pozici starosty. Dal jsem si čas na rozmyšlenou. Ale vzhledem k tak vysokému počtu preferenčních hlasů jsem cítil, že bych měl být i zodpovědný vůči svým voličům, kteří mi svoje hlasy dali. Po 2,5 dnech jsem nakonec nabídku přijal, ačkoliv jsem moc netušil, co všechno mě čeká. Ale je také potřeba si uvědomit, že pokud do voleb jdete, může se stát i to, že je vyhražete. A já jsem je tedy vyhrát šel. Pak se tomu musíte postavit čelem.

Máte nějaké plány nebo přání co se týče rozvoje města během vaší funkce starosty Přelouče?

Plány by byly, ale ačkoliv jsem starostou skutečně krátkou chvíli, je mi jasné, že přednost mají věci, které třeba ani v plánu nebyly, ale rozhodně se musí řešit jako priority. Narážím například na výstavbu nových tříd pro školáky. Velkým problémem zůstává i nadále dokončení rekonstrukce školní jídelny.

A hlavně, plánovat se v tomto nelehkém období snad ani moc nedá, nikdo pořádně nevíme, co nás čeká v souvislosti s elektřinou,

nárůstem cen celkově. Je mi jasné, že ty čtyři roky rozhodně nebudou jednoduché.

Co je pro vás hodně důležité v rámci vaší nové funkce?

Určitě dobrá spolupráce s kolegy celého městského úřadu. Uvědomuji si, že právě díky tomu, že jsem ve své funkci úplně na začátku, se bez jejich pomoci neobejdou a budu za ni moc rád. Oni jsou ti, kteří svou práci znají, já se jí postupně musím učit.

Blíží se Vánoce, jaké budou ty vaše?

Vánoce mám rád. Letos se nově zúčastním i například vánočního rozsvícení stromu a vánočního zpívání, vánočního setkání v Domově u fontány. Určitě to budou milá setkání, všeobecně jsem rád mezi lidmi, tak se mám na co těšit.

Ještě bych chtěl vzkázat svým voličům, ale i všem občanům, že se nehodlám měnit. Volili mě právě proto, jaký jsem. A za to, jaký jsem, děkuji své mamčce. To ona již za bývalého režimu určila, jakým směrem se budu vyvíjet a kam budu směřovat. A jsem za to opravdu velmi rád. Je to pro mě celý život dost ožehavé téma. Zároveň musím poděkovat své přítelkyni za podporu v prvních povolebních dnech. Byly to dny hodně hektické a hodně turbulentní.

Rád bych touto cestou nejprve poděkoval všem svým voličům za důvěru a především popřál všem spoluobčanům krásné prožití letošních Vánoc a mnoho zdraví a spokojenosti do nového roku 2023.

Martin Šmíd

Fotografie a otázky – **MG**

SKO

BIO

PLASTY

PAPÍR

leden

únor

březen

duben

květen

červen

po

út

st

čt

pá

so

ne

2

9

16

23

30

3

10

17

24

31

4

11

18

25

5

12

19

26

6

13

20

27

7

14

21

28

8

15

22

29

1

8

15

22

29

2

9

16

23

30

3

10

17

24

31

4

11

18

25

31

5

12

19

26

31

6

13

20

27

31

7

14

21

28

31

8

15

22

29

31

9

16

23

30

31

1

8

15

22

29

2

9

16

23

30

3

10

17

24

31

4

11

18

25

31

5

12

19

26

31

6

13

20

27

31

7

14

21

28

31

8

15

22

29

31

9

16

23

30

31

1

8

15

22

29

2

9

16

23

30

3

10

17

24

31

4

11

18

25

31

5

12

19

26

31

6

13

20

27

31

7

14

21

28

31

8

15

22

29

31

9

16

23

30

31

1

8

15

22

29

2

9

16

23

30

3

10

17

24

31

4

11

18

25

31

5

12

19

26

31

6

13

20

27

31

7

14

21

28

31

8

15

22

29

31

9

16

23

30

31

1

8

15

22

29

2

9

16

23

30

3

10

17

24

31

4

11

18

25

31

5

12

19

26

31

6

13

20

27

31

7

14

21

28

31

8

15

22

29

31

9

16

23

30

31

1

8

15

22

29

2

9

16

23

30

3

10

17

24

31

4

11

18

25

31

5

12

19

26

31

6

13

20

27

31

7

14

21

28

31

8

15

22

29

31

9

16

23

30

31

1

8

15

22

29

2

9

16

23

30

3

10

17

24

31

4

11

18

25

31

5

12

19

26

31

6

13

20

27

31

7

14

21

28

31

8

15

22

29

31

9

16

23

30

31

1

8

15

22

29

2

9

16

23

30

3

10

17

24

31

4

11

18

25

31

5

12

19

26

31

6

13

20

27

31

7

14

21

28

31

8

15

22

29

31

9

16

23

30

31

1

8

15

22

29

2

9

16

23

30

3

10

17

24

31

4

11

18

25

31

5

12

19

26

31

6

13

20

27

31

7

14

21

28

31

8

15

22

29

31

9

16

23

30

31

1

8

15

22

29

2

9

16

23

30

3

10

17

24

31

4

11

18

25

31

5

12

19

26

31

6

13

20

27

31

7

14

21

28

31

8

15

22

29

31

9

16

23

30

31

1

8

15

22

29

2

9

16

23

30

3

10

17

24

31

4

11

18

25

31

5

12

19

26

31

6

13

20

27

31

7

14

21

28

31

8

15

22

29

31

9

16

23

30

31

1

8

15

22

29

2

9

16

23

30

3

10

17

24

31

4

11

18

25

31

5

12

19

26

31

6

13

20

27

31

7

14

21

28

31

8

15

22

29

31

9

16

23

30

31

1

8

15

22

29

2

9

16

23

30

3

10

17

24

31

4

11

18

25

31

5

12

19

26

31

6

13

20

27

31

7

14

21

28

31

8

15

22

29

31

9

16

23

30

31

1

8

15

22

29

2

9

16

23

30

3

10

17

24

31

4

11

18

25

31

5

12

19

26

31

6

13

20

27

31

7

14

21

28

31

8

15

22

29

31

9

16

23

30

31

1

8

15

22

29

2

9

16

23

30

3

10

17

24

31

4

11

18

25

31

5

12

19

26

31

6

13

20

27

31

7

14

21

28

31

8

15

22

29

31

9

16

23

30

31

1

8

15

22

29

2

9

16

23

30

3

10

17

24

31

4

11

18

25

31

5

12

19

26

31

6

13

20

27

31

7

14

21

28

31

8

15

22

29

31

9

16

23

30

31

1

8

15

22

29

2

9

16

23

30

3

10

17

24

31

4

11

18

25

31

5

12

19

26

31

6

13

20

27

31

7

14

21

28

31

8

15

22

29

31

9

16

23

30

31

1

8

15

22

29

2

9

16

23

30

3

10

17

24

31

4

11

18

25

31

5

12

19

26

31

6

13

20

27

31

7

14

21

28

31

8

15

22

29

31

9

16

23

30

31

1

8

15

22

29

2

9

16

23

30

3

10

17

24

31

4

11

18

25

31

5

12

19

26

31

6

13

20

27

31

7

14

21

28

31

8

15

22

29

31

9

16

23

30

31

1

8

15

22

29

2

9

16

23

30

3

10

17

24

31

4

11

18

25

31

5

12

19

26

31

6

13

20

27

31

7

14

21

28

31

8

15

22

29

31

9

16

23

30

31

1

8

15

22

29

2

9

16

23

30

3

10

17

24

31

4

11

18

25

31

5

12

19

26

31

6

13

20

27

31

7

14

21

28

31

8

15

22

29

31

9

16

23

30

31

1

8

15

22

29

2

9

16

23

30

3

10

17

24

31

4

11

18

25

31

5

12

19

26

31

6

13

20

27

31

7

14

21

28

31

8

15

22

29

31

9

16

23

30

31

1

8

15

22

29

2

9

16

23

30

3

10

17

24

31

4

11

18

25

31

5

12

19

26

31

6

13

20

27

31

7

14

21

28

31

8

15

22

29

31

9

16

23

30

31

1

8

15

22

29

2

9

16

23

30

3

10

17

24

31

4

11

18

25

31

5

12

19

26

31

6

13

20

27

31

7

14

21

28

31

8

15

22

29

31

9

16

23

30

31

1

8

15

22

29

2

9

16

23

30

3

10

17

24

31

4

11

18

25

31

5

12

19

26

31

6

13

20

27

31

7

14

21

28

31

8

15

22

29

31

9

16

23

30

31

1

8

15

22

29

2

9

16

23

30

3

10

17

24

31

4

11

18

25

31

5

12

19

26

31

6

13

20

27

31

7

14

21

28

31

8

15

22

29

31

9

16

23

30

31

1

8

15

22

29

2

9

16

23

30

3

10

17

24

31

4

11

18

25

31

5

12

19

26

31

6

13

20

27

31

7

14

21

28

31

8

15

22

29

31

9

16

23

30

31

1

8

15

22

29

2

9

16

23

30

3

10

17

24

31

4

11

18

25

31

5

12

19

26

31

6

13

20

27

31

7

14

21

28

31

8

15

22

29

31

9

16

23

30

31

1

8

15

22

29

2

9

16

23

30

3

10

17

24

31

4

11

18

25

31

5

12

19

26

31

6

13

20

27

31

7

14

21

28

31

8

15

22

29

31

9

16

23

30

31

1

8

15

22

29

2

9

16

23

30

3

10

17

24

31

4

11

18

25

31

5

12

19

26

31

6

13

20

27

31

7

14

21

28

31

8

15

22

29

31

9

16

23

30

31

1

8

15

22

29

2

9

16

23

30

3

10

17

24

31

4

11

18

25

31

5

12

19

26

31

6

13

20

27

31

7

14

21

28

31

8

15

22

29

31

9

16

23

30

31

1

8

15

22

29

2

9

16

23

30

3

10

17

24

31

4

11

18

25

31

5

12

19

26

31

6

13

20

27

31

7

14

21

28

31

8

15

22

29

31

9

16

23

30

31

1

8

15

22

29

2

9

16

23

30

3

10

17

24

31

4

11

18

25

31

5

12

19

26

31

6

13

20

27

31

7

14

21

28

31

8

15

22

29

31

9

16

23

30

31

1

8

15

22

29

2

9

16

23

30

3

10

17

24

31

4

11

18

25

31

5

12

19

26

31

6

13

20

27

31

7

14

21

28

31

8

15

22

29

31

9

16

23

30

31

1

8

15

22

29

2

9

16

23

30

3

10

17

24

31

4

11

18

25

31

5

12

19

26

31

6

13

20

27

31

7

14

21

28

31

8

15

22

29

31

9

16

23

30

31

1

8

15

22

29

2

9

16

23

30

3

10

17

24

31

4

11</

Změna stanoviště tríděného odpadu v Přelouči

Rádi bychom informovali o změně stanoviště tříděného odpadu, které bylo z ulice Boženy Němcové (u ubytovny) přesunuto v průběhu měsíce října 2022 do ulice Veverkova.

Tato změna nastala z důvodu optimalizace sběrných míst a zvýšení kvality třídění jednotlivých komodit. Ve spolupráci s Odborem správy majetku byla vytvořena zpevněná plocha pro sběrné nádoby na tříděný odpad.

V souvislosti s tímto přesunem žádáme, aby lidé neparkovali svá auta před stanovištěm tříděného odpadu ve Veverkově ulici. Pokud tam stojí zaparkovaná auta, není možné svoz komodit posádkou provést. Dle zákona o silničním provozu navíc platí zákaz zastavení a stání na křižovatce a ve vzdálenosti kratší než 5 m před hranicí křižovatky a 5 m za ní.

Děkujeme za pochopení.

Recyklace – mysleme na budoucnost

O odpovědném přístupu k přírodě kolem nás, ochraně planety Země i o nevytváření zbytečných odpadů už slyšel nebo četl snad každý z nás. Dnes a denně na nás z médií i sociálních sítí útočí spousty článků, fotek a videí ukazujících škody, které člověk nerozumným chováním přírodě způsobuje.

Ekologie a recyklace nejsou ale jen módní pojmy, jsou nedílnou součástí uvědomělého způsobu života. Třídění odpadů je pro lidi, kteří myslí na budoucnost planety i svých dětí, již zcela přirozenou součástí života. A nejedná se jen o papír, sklo a plasty, které odnášíme do barevných kontenerů. Vytrídít můžete například i textil, kov a v neposlední řadě také elektrozařízení.

Vysloužilá elektrozařízení patří na místo zpětného odběru, jen tak se mohou dostat k ekologické recyklaci. Například v loňském roce se prostřednictvím společnosti EKOLAMP podařilo sebrat a následně recyklovat 551 tun vysloužilých světelných zdrojů, téměř 963 tun malých a 2668 tun velkých elektrozařízení.

Opětovně se využilo přes 90 % materiálů ze všech sebraných elektrozařízení. Získané kovy, plasty či sklo slouží k další výrobě či jako technický materiál. Pečlivým sběrem a zpracováním se navíc zabrání znečištění přírody, ke kterému by mohlo dojít, pokud by se škodlivé látky z nerecyklovaných zařízení dostaly do půdy, či do podzemních vod.

Obyvatelé našeho města mohou nefunkční elektrozařízení zdarma odevzdávat ve sběrném dvoře (Pardubická 1630, 535 01 Přelouč),

na Městském úřadě Přelouč ve 4. patře nebo v elektro obchodě při nákupu nových.

Společnost EKOLAMP se od roku 2005 stará o vše, co již nesvítí. Od ledna 2019 se navíc stará o ekologickou likvidaci i dalších elektrozařízení. Tuto službu nabízí městům a obcím zcela zdarma.

Jakýkoli nefunkční světelný zdroj či jiné elektrozařízení je možné odevzdat k recyklaci prostřednictvím více než 4300 sběrných míst, která společnost EKOLAMP po celé České republice zřídila. Sběrná místa jsou vybavena vhodnými sběrnými nádobami, ve kterých jsou elektrozařízení bezpečně uložena do doby jejich přepravy k recyklaci.

Mapu sběrných míst a více informací najdete na www.ekolamp.cz.

M. Kejdánová

Bezpečné a bezbariérové chodníky v Mělicích

Vzhledem k nárůstu silniční dopravy v Mělicích po výstavbě nového mostu propojujícího tuto místní část Přelouče s obcí Valy město Přelouč počítalo s nutností řešit bezpečnost účastníků silničního provozu, a proto v době výstavby nové kanalizace v Mělicích podalo žádost o dotaci za Státního fondu dopravní infrastruktury na projekt „III/32219 – Mělice – II/333 + Mělice – chodník podél III/32220“ – ISPROFOND 5537510249. Dotaci ve výši Kč 4 492 483,- město obdrželo z opatření ke zvýšení bezpečnosti nebo plynulosti dopravy a ke zpřístupňování dopravy osobám s omezenou schopností pohybu nebo orientace.

Projekt má za cíl vytvořit bezpečnou bezbariérovou pěší trasu průtahem místní části Mělice. Kromě nových chodníkových ploch úpravy zahrnují i rekonstrukci 1 místa pro přecházení a zřízení 14 dalších míst pro přecházení, výstavbu 2 autobusových zastávek a doplnění chybějícího veřejného osvětlení na konci obce ve směru na Lohenice. Délka řešeného úseku je 1 085 m.

Vítězem veřejné zakázky se stala společnost Chládek a Tintěra, Pardubice a.s. se svou nabídkovou cenou Kč 7 163 200,- s DPH. Stavební práce trvaly od července do listopadu 2022. Současně s touto stavbou realizovala Správa a údržba silnic Pardubického kraje pokládku nového povrchu komunikace č. III/32219 společně s vjezdovou bránou s jednostranným vychýlením jízdního pruhu ve směru od Živanic.

Věříme, že veškeré stavební úpravy ocení nejen místní obyvatelé, ale i návštěvníci Mělických písniček, cyklisté a řidiči.

Odbor správy majetku, MěÚ Přelouč

Setkání dobrovolníků, středa 16. 11. 2022 Vinotéka U Kotýnků

Dobrocentrum Přelouč funguje v našem městě již 15 let. Pomáhají buď seniorům v Domově u fontány nebo dětem a školákům v Jakub Klubu Přelouč. Někteří jsou zapojeni v Dobrocentru již řadu let, někdo je teprve na začátku.

Ve středu 16. listopadu 2022 se v odpoledních hodinách sešlo několik dobrovolníků ve Vinotéce U Kotýnků, kde se mimo jiné uskutečnila také velice poutavá přednáška jedné z dobrovolnic Veroniky Závodské o její zahradnické cestě a pobytu na Srí Lance.

Ve stejný den ve středu 16. 11. 2022 proběhlo setkání zástupců dobrovolníků se studenty přeloučského gymnázia. Velmi pozitivní výstup z tohoto setkání pak přednesla Zdenka Kum-

stýřová právě na odpoledním setkání u Kotýnků. Studentům bylo odprezentováno, co dobrovolnická činnost obnáší. Děti pak také promýšlely formy pomoci dětem v Jakub Klubu nebo seniorům v Domově u fontány. Hned 9 pracovních skupinek přislíbilo, že svůj projekt zrealizují.

V současné době máme v Přelouči přibližně 20 dobrovolníků, z toho 8 – 10 jich skutečně velmi aktivně pomáhá a zapojuje se do dobrovolnické činnosti pravidelně.

A kdo se může stát dobrovolníkem? „Pro děti hledáme dobrovolníky na doučování v Jakub klubu nebo doma (Přelouč, Pardubice, Újezd

u Přelouče, Rohovládova Bělá). Pro obyvatele Domova u fontány pak pomocníky na doprovázení na nákup do Tesco nebo Penny, procházky po zahradě, předčítání a rozhovory. Stačí skutečně třeba jen jedna hodina týdně/nebo za dva týdny, podle časových možností dobrovolníka. Pro zájemce zajišťujeme zaškolení a pojištění. Mimopřeloučským hradíme jízdné“, prozradila koordinátorka Dobrocentra Ing. Mgr. Zdenka Kumstýřová.

Pokud by se někdo z vás chtěl stát dobrovolníkem, připojujeme kontakty, kde je možné se do Dobrocentra Přelouč přihlásit. **Telefon 731 402 371, charita.prelouc@gmail.com.**

Text a fotografie: MG

POZVÁNKA

Středa 21. 12. 2022
8.00 – 16.00 hod.
PRO-DOMA Přelouč

Zveme vás na vánoční setkání
do vaší oblíbené prodejny.
Těšíme se na vás!

Na co se můžete těšit?

- prezentace dodavatelů
- odborné poradenství
- občerstvení zdarma

ULOV SI SVÉHO KAPRA

Při nákupu nad 1 000 Kč získáte kapra zdarma.

Obrázky jsou pouze ilustrační.

Stavíte?
Tak se stavte!

📍 **Pardubická 1399, 535 01 Přelouč**
☎ **720 060 944 (stavebniny)**
724 045 855 (vodo-topo)

@ **prelouc@pro-doma.cz**
🕒 **Po-Pá: 6.30-16.00**
So: 7.00-13.00

PŘELOUČÁCI

Jubilanti říjen

Vlasta Vančurová	92 let
Jarmila Macháčková	89 let
Ladislav Černý	88 let
Jiří Škoda	80 let

Jubilanti listopad

Ludmila Kohoutková	94 let
Vlasta Staňková	92 let
Jarmila Pokorná	91 let
Jana Davidová	90 let
Libuše Neubauerová	90 let

Danuše Chládková	89 let
Josef Salfický	87 let
Josef Ruml	87 let
Věra Chudobová	86 let
Jarmila Trbušková	85 let
Oldřich Dašek	80 let
Jiřina Vaňková	80 let
Hana Kovářová	75 let
Květuše Vojáčková	75 let
Karel Kučera	75 let

Kamenná svatba

Jarmila a Josef Macháčkoví	26. 10.
----------------------------	---------

Vzpomínka

Dne 19. prosince 2022
uplyne 10 let
od tragického úmrtí
pana **Miloslava BAHNÍKA**.
Kdo jste ho znali,
vzpomeňte si s námi.
Manželka a dcery s rodinami.

Vzpomínka

Dne 23. prosince 2022 by se dožil
naš tatínek, dědeček, pradědeček
pan **Ludvík VORLÍČEK** z Přelouče
90 let.
S láskou vzpomínají
synové Luboš a Michal s rodinami,
dcera Lenka s rodinou.

**„AŽ SE KAŽDÝ DEN PROMĚNÍ VE SVÁTEK,
KDYŽ JSOU LIDÉ SPOLU.“**

Děkuji Vám
za projevenou důvěru,
spolupráci a podporu
v uplynulém roce.

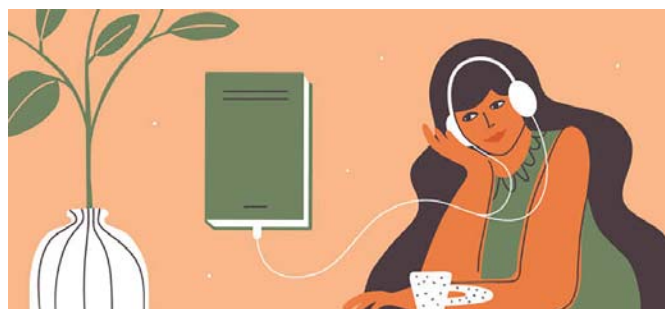
Příjemné Vánoce
a šťastný nový rok 2023
Vám přeje
Vaše senátorka
MILUŠE HORSKÁ.

Miluse Horská

MĚSTSKÁ KNIHOVNA PŘELOUČ

AUDIOKNIHY V MĚSTSKÉ KNIHOVNĚ

Městská knihovna začala v roce 2022 nakupovat a půjčovat také audioknihy. Výběr zahrnuje široké spektrum od klasické české i světové literatury, populární naučnou literaturu, literaturu pro děti a mládež, detektivky, historické romány, biografické romány, také divadelní hry a v budoucnu přibude i poezie. Výběr je velmi pečlivý po stránce obsahové a interpretační. Celkový počet je zatím necelých 70 ks a celý seznam si můžete zobrazit v našem on-line katalogu. V knihovně je najdete v zeleném boxu umístěném na pultě nebo v jeho blízkosti. Moc nás těší velký čtenářský zájem a věříme, že budete i nadále s nabídkou spokojeni.

Jitka Křídlová

S KNÍŽKOU DO ŽIVOTA

Listopadovými schůzkami S knížkou do života nás provázeli lesní skřítkové Tukoni z knížek spisovatelky a ilustrátorky Oksany Buly.

Úkolem Tukonů bylo připravit k zimnímu spánku medvěda. Ten se však rozhodl, že letos zůstane vzhůru a užije si zimních radovánek.

Děti si připomenuly, nebo se dozvěděly, která zvířata se ukládají k zimnímu spánku, kdo si hromadí zásoby jídla. Hlavnímu hrdinovi jsme se snažili upravit brloh tak, aby byl lákavý k ulehnutí.

Vše nakonec dobře dopadlo, medvěd nám usnul. Pro uchování vzpomínky si děti odnesly papírovou koláž se spícím medvědem.

Martina Nalezinková

MĚSTSKÁ KNIHOVNA PŘELOUČ
NABÍZÍ
DÁRKOVÉ VÁNOČNÍ POUKAZY
V HODNOTĚ
REGISTRAČNÍHO POPLATKU
DOSPĚLÍ 100 Kč A DĚTI 30 Kč.

*Vánoční
výpůjční doba*
27.12. zavřeno
28.12. 8-18 hodin
29.12. zavřeno
Městská knihovna
Přelouč

Městská knihovna Přelouč
S KNÍŽKOU DO ŽIVOTA
BOOKSTART
Setkání a hry s knihou pro rodiče s dětmi
ve věku od 1,5 roku do 3 let
1.12. v 9.30 a 16.15 hodin,
8.12. v 16.15 hodin, 9.12. v 9.30 hodin

NOVÉ KNIHY V MĚSTSKÉ KNIHOVNĚ prosinec 2022

NAUČNÁ LITERATURA

vojenství

SKŘIVAN, Aleš, 1944–

Japonská válka: vzestup a pád říše vycházejícího slunce 1931–1945. Druhé, přepracované vydání. Praha: Epocha, 2021. 596 stran: ilustrace, mapy, portréty. Obsahuje bibliografii. Kapitoly zachycují politické dějiny Japonska a válečné operace japonských ozbrojených sil v Asii a Tichomoří v letech 1931–1945. ISBN 978-80-7557-974-4.

vlastivěda

DVOŘÁK, Otomar, 1951–

Krajinou Albrechta z Valdštejna: na cestách s vévodou frýdlantským. Řitka: Čas, 2022. 268 stran, 56 nečíslovaných stran obrazových příloh: ilustrace. (Skrytá krása naší země; svazek X.). ISBN 978-80-7475-406-7.

Životopisy, autobiografické romány
HOGENOVÁ, Anna, 1946–

Žít z vlastního pramene: rozhovory o životě a filosofii a Annou Hogenovou. Vydání první. Praha: Malvern, 2019. 187 stran. Částečně slovenský text. ISBN 978-80-7530-164-2.

KRÁSNÁ LITERATURA

HARPER, Jane (Jane Elizabeth)

Ztracený v pustině. Brno: Host, 2022. 374 stran. Detektivní thriller anglo-australské autorky, jehož hrdina pátrá po okolnostech zdánlivě dobrovolné smrti svého bratra. ISBN 978-80-275-1016-0.

LINKE, Barbora

Jménem mé sestry. Vydání první. Praha: Motto, 2021. 322 stran. Román odehrávající se za 2. světové války v Čechách a na počátku roku 2020 v Praze. Tehdy se totiž jedna z hlavních hrdinek dozví smutnou rodinnou historii, o které neměla tušení. Kamila při úklidu babiččina bytu objeví fotografie odhalující tajemství – babička měla sestru dvojče. Dvojčata Ester a Soňa dospívají v protektorátní Praze. Zatímco Ester sní o tom, že se stane slavnou primabalerínou, Soňa vidí své poslání jako zdravotní sestry. Krátce před válkou jejich vřelý vztah ochladne. Ester i přes nesouhlas rodiny přijímá angažmá v plzeňském divadle a Soňa prožívá první lásky. Ovšem

ta osudová nosí německou uniformu. ISBN 978-80-267-2140-6.

KEPLER, Lars

Pavouk. První vydání. Brno: Host, 2022. 522 stran. Román ze švédské detektivní série s komisařem Joone Linnou. Záhadný vrah má devět vyhlédnutých obětí a na seznamu se tentokrát objevuje i samotný Joona. Před třemi roky dostala Saga Bauerová pohlednici s výhrůžným textem o pistoli s devíti bílými kulkami, z nichž jedna čeká na Joonu Linnu. Pohlednici sice tehdy Joona

noví ukázala, ale čas plynul a hrozba upadla v zapomnění jako bezvýznamná provokace. Až doposud. ISBN 978-80-275-1376-5.

REGIONÁLNÍ LITERATURA

ZÍTRA opět vyjde slunce: sborník Střediska východočeských spisovatelů 2022. Pardubice: Středisko východočeských spisovatelů, 2022. 214 stran: ilustrace. XIV. sborník Střediska východočeských spisovatelů. ISBN 978-80-907788-2-5.0.

Jitka Křídlová

Záštitu nad akcí převzali: starosta města Přelouče p. Martin Šmíd a vedoucí Junáka Přelouč pí Klára Sotonová.

SOUČASNÁ UKRAJINA

cesta z 25.-30.10.

Jak se teď žije na Ukrajině. Co a jak se změnilo. Skaut Pavel Matouš – Ink pův. z Přelouče zemi od r. 1996 dobře zná, teď se vrátil. Rozhovory, foto, krása Karpat – obrázky z polonin s hudbou. Prezence, diskuse.

Přelouč Záložna
út. 7. 12., 18:00
Výtěžek jde na pomoc

VZDÁLENOSTI do Lviva a do Volovce na Zakarpátí

Program:

- Co obnáší cesta do válčící země.
- Lze cestu realizovat bezpečně?
- Jak se změnil život lidí na západě UA.
- Jak tam žijí vnitřní uprchlíci z východu.
- Osobní svědectví a foto z Buči (místa nejvíce zasaženého okupací).
- Jak probíhá vzdušný poplach.
- Jak je omezeno focení za války.
- Pozadí konfliktu.
- Nálada v zemi, která bojuje i pracuje.
- Ví běžní Ukrajinci o pomoci ČR?
- Zajímavosti o Ukrajině, ukrajinština.

LVIV – Jak vypadá místo (civilní objekt) před, po zásahu raketou a půl roku potom?

ink@skaut.cz

Zprávy ze Sokola

VELKÝ DÍK patří všem, kteří přispěli svými hlasy v prodejní Peny k hlavní výhře v projektu HÝBEME SE HEZKY ČESKY. 15 000 Kč podpoří naši činnost a poukázky na zdravé potraviny a ovoce se uplatní už začátkem prosince při mikulášské besídce, kdy každé cvičící dítě dostane dárkový balíček.

Členové Sokola se zúčastnili pietní akce u příležitosti výročí vzniku Československé republiky 28. 10. 1918. Svůj první proslov při této příležitosti přednesl nejen nový starosta města, Martin Šmíd, ale i naše starostka, s. Jana Bahniková. Mezi zúčastněnými nechyběl ani br. Miroslav Brebera.

Třetí zajímavou akci zažila sokolovna v noci z 12. na 13. 11. Stala se totiž cílem Memoriálu československých parašutistů, do kterého

bylo přihlášeno 316 dvoučlenných týmů. Ty byly postupně „vysazovány do protektorátu“, neboť námětem letošního ročníku byla operace Silver A, která v r. 1942 významně pomohla organizovat atentát na R. Heidrycha. Certifikát o dokončení náročného, téměř 70 km pochodu z letiště v Chrudimi mohli získat jen ti, kteří dorazili oba současně a v limitu maximálně 18 hodin od startu. Na mnohých bylo vidět, že si sáhli až na dno svých sil.

Cvičenci připravují svá vystoupení na Mikulášskou besídku a dospělí se těší na první sokolskou zábavu. Na obě akce je srdečně zvána přeloučská veřejnost.

PROSBA: Pokud někdo při předvánočním úklidu objeví nějakou starou věc, která se vztahuje k historii Sokola, prosíme nevyhazujte ji a přineste ji raději do kanceláře Sokola!

J. Lelková

Tělocvičná jednota Sokol Přelouč
vás srdečně zve na

SOKOLSKOU TANEČNÍ ZÁBAVU

pořádanou v sobotu dne 10. 12. 2022 od 19:00 hodin
v přeloučské sokolovně

k tanci a poslechu hraje UNIBAND
vstupné 150,- Kč
občerstvení zajištěno

prodej vstupenek od 14. 11. 2022 v kanceláři KICMP Masarykovo nám. 36,
v kanceláři TJ Sokol Přelouč tel. 603 180 655 a přímo na místě

OBČANSKÁ ZÁLOŽNA PŘELOUČ
PROSINEC
18
18:00

OSLAVA 100 LET

PĚVECKÝ SBOR J. B. FOERSTER
Vánoční koncert

hosté: pěvecké sbory
Rožňák a Plámen
ZUŠ Přelouč
sbormistryně
ANNA GRECMANOVÁ

Těšíme se na Vaši účast!

OSLAVA ZALOŽENÍ 100 LET SBORU A TRADIČNÍ VÁNOČNÍ KONCERT.
REPERTOÁRY SBORŮ OBSAHUJÍ VÁNOČNÍ HUDBU NAŠICH I SVĚTOVÝCH SKLADATELŮ.

Herci, zpěváci a sportovní legendy sehraji charitativní hokejový zápas proti záchranářům Pardubického kraje

Humorná sportovně společenská tříhodinová show na ledě enteria arény začne

5. února 2023 od 15 hodin

Vstupné **200 Kč**, děti ZDARMA, zvýhodněné (2 dosp. + 2 děti) 300 Kč. Doprovodný program pro malé i velké na ledě i na suchu, soutěže, autogramiáda, focení s V.I.P. osobnostmi.

Výtěžek poputuje na podporu školy SVÍTÁNÍ!

www.ticketstream.cz/rodina

KULTURNÍ A INFORMAČNÍ CENTRUM MĚSTA PŘELOUČE VÁS ZVE

Kulturní a informační centrum města Přelouče
pořádá přednášku

GEOLOGIE NENÍ NUDA!
GEOPARK ŽELEZNÉ HORY JE TOHO JIŽ 10 LET DŮKAZEM
PŘEDNÁŠÍ MGR. JAN DOUCEK
OBČANSKÁ ZÁLOŽNA PŘELOUČ
6.12.2022 V 18 HOD.
VSTUP 50 Kč

KULTURNÍ A INFORMAČNÍ CENTRUM MĚSTA PŘELOUČE
POŘÁDÁ

VÁNOČNÍ KONCERT 2022
VÁCLAV MAREK S ORCHESTREM

Václav Marek s orchestrem hraje k tanci i poslechu tu nejlepší hudbu nejen z minulého století. Kontinuálně tak navazuje na naše nejslavnější hudební tělesa v historii populární hudby.

Vánoční koncert 2022 přináší vedle domácích slágrů a celosvětově známých a osvědčených evergreenů také oblíbené vánoční písně a skladby včetně nejkrásnějších klasických českých koledí.

Hlavním hostem bude herečka, zpěvačka, tanečnice a moderátorka, držitelka dvou cen Thálie a dvou cen Týty, DANIELA ŠINKOROVÁ.

Jako vokální sólisté vystoupí Kamila Novotná nebo Lenka Švestková a Filip Hořejš nebo Pavel Švestka. Moderátor programu Dr. Milan Marek - velký milovník Osvobozeného divadla, divadla Semafor a divadla Járy Cimrmana. Láska k mluvenému slovu ho dovedla k působení v Českém rozhlasu, Divadle Semafor, ansámblu Blue Star a Orchestru Václava Marka.

ČTVRTEK 8. PROSINEC 2022
OD 19 HOD.
KINO PŘELOUČ
REZERVACE NA: WWW.KICMP.CZ
PŘEDPRODEJ V KANCELÁŘI INFOCENTRA
VSTUP 360/320 Kč

Kulturní a informační centrum města Přelouče
pořádá divadelní představení nejen pro děti

PAT A MAT
JEDOU NA DOVOLENOU
ÚČINKUJE DIVADLO POHÁDEK PRAHA
KINO PŘELOUČ
NEDĚLE 18.12. 2022 V 16 HOD.
VSTUP 120 Kč

srdečně zveme všechny občany na tradiční

VÁNOČNÍ ZPÍVÁNÍ

23. PROSINCE 2022 V 18 HOD.
PŘED OBČANSKOU ZÁLOŽNOU PŘELOUČ

občerstvení zajištěno

MĚSTO PŘELOUČ ZVE VŠECHNY OBČANY
NA NOVOROČNÍ

OHŇOSTROJ
1. LEDNA 2023
V 18 HODIN
PLOCHA POD PARKEM

Kulturní a informační centrum města Přelouče
pořádá

DECHOVÉHO ORCHESTRU
NOVOROČNÍ KONCERT
VLADIMÍRA KOSINY
STŘEDA 11.LEDNA 2023 V 19.00 HOD.
KINO PŘELOUČ
VSTUPNÉ 120 Kč

KICMP POŘÁDÁ
DIVADELNÍ KOMEDII

ANI O DEN DÝL !!
ÚČINKUJÍ: MICHAELA MAUREROVÁ, LUKÁŠ LANGMAJER, LIBOR JENÍK
KINO PŘELOUČ
25. LEDEN 2023 V 19.00 HOD.
VSTUP 350/300 Kč

Kult. a informační centrum města Přelouče a ČHJ - Hasičský sbor Přelouč
pořádají

HASIČSKÝ PLES

28. LEDEN 2023 OD 20.00 HOD.
OBČANSKÁ ZÁLOŽNA PŘELOUČ
k tanci a poslechu hraje kapela ESO Kolín
VSTUP 250 Kč, SLOSOVATELNÁ VSTUPENKA O CENY I
předprodej: Kulturní a informační centrum města Přelouče

KICMP POŘÁDÁ DIVADELNÍ POHÁDKU

ČUKROVÉ TINTILÍ MINTILÍ
ÚČINKUJE DIVADÉLKO KÚZLE
KINO PŘELOUČ
NEDĚLE 29.1. 2023 OD 15 HOD.
VSTUP 80 Kč

PŘIPRAVUJEME V ROCE 2023 PŘEDPRODEJ OD 1.12. 2022

ÚTERÝ 7.2.	- PAVEL ŠPORCL - PAGANINIANA HOST: LUKÁŠ SOMMER - KYTARA VSTUP. 390, KINO PŘELOUČ
SOBOTA 11.2.	- PLES MĚSTA PŘELOUČE OBČANSKÁ ZÁLOŽNA
SOBOTA 18.2.	- MASOPUSTNÍ ODPOLEDNE NA MASARYKOVĚ NÁMĚSTÍ
STŘEDA 22.2.	- JOSEF DVOŘÁK - TALKSHOW VSTUP 220/180 Kč, KINO PŘELOUČ
STŘEDA 15.3.	- ŠTEFAN MARGITA V ŠANSONOVÉM VEČERU S HOSTY VSTUP 490 Kč, KINO PŘELOUČ
STŘEDA 22.3.	- JAKUB SMOLÍK - RECITÁL VSTUP 280/240 Kč, KINO PŘELOUČ
STŘEDA 29.3.	- SVATÉ NEŘESTI - DIVADELNÍ KOMEDIE DIVADLO ARTUR VSTUP 280/240 Kč, KINO PŘELOUČ
ČTVRTEK 13.4.	- VLASTA REDL - KONCERT S KAPELOU VSTUP 380 Kč, KINO PŘELOUČ
ČTVRTEK 18.5.	- KAREL ŠÍP - MINIPÁRTY VSTUP 390 Kč, KINO PŘELOUČ

Vánoční bohoslužby u sv. Jakuba v Přelouči

24. 12.	půlnoční mše svatá	v 24:00
25. 12.	mše svatá	v 10:00
28. 12.	mše svatá	v 18:00
30. 12.	mše svatá	v 18:00
31. 12.	mše svatá	v 15:00
1. 1.	mše svatá	v 10:00
6. 1.	mše svatá	v 18:00

Zdechovice

24. 12.	mše svatá	v 21:00	v kostele sv. Petra a Pavla
---------	-----------	---------	-----------------------------

Lipoltice

1. 1.	mše svatá	v 8:00	v kostele sv. Matouše
-------	-----------	--------	-----------------------

Turkovice u Přelouče

25. 12.	mše svatá	v 8:00	v kostele sv. Martina
---------	-----------	--------	-----------------------

Hošťalovice

26. 12.	mše svatá	v 11:00	v kostele sv. Havla
---------	-----------	---------	---------------------

ADVENTNÍ KONCERT 2022

skupiny křesťanského folku SLUŽEBNÍCI se uskuteční
v sobotu 10. 12. 2022 v 17:00 hodin
v kostele sv. Jakuba Staršího v Přelouči.

NOVOROČNÍ BENEFIČNÍ KONCERT

v kostele sv. Jakuba
1. 1. 2023 v 17:00 hodin.

Kulturní a informační centrum města Přelouče a Město Přelouč pořádají malou výstavu

**Církevní předměty z Muzejních sbírek
města Přelouče**

Otevřeno
od 2. 11. 2022
do 31. 10. 2023

Výstavka je
umístěna ve vitríně
ve vestibulu
Městského úřadu
Přelouč

Otevřeno dle pracovní
doby městského úřadu
pro veřejnost

Přelouč
Československé armády
1665

Vstup zdarma

Výstava obrazů

17.10. – 27.12.2022

Miroslav Mužík – HARMONIE KONTRASTU

galerie v přízemí budovy
KASI-MONTIFER
Hradecká 1383, Přelouč

Po-Pá 7-13 h
St 7-17 h

Mateřská škola Za Fontánou – Podzim na strakaté kobyle přijel

Po celkově dobře zvládnutém adaptačním období našich šikovných dětí z mateřské školy na začátku školního roku hlásíme se s reportem o tom, jak jsme si společně na třídách užili krásy podzimních dnů.

Babí léto bylo letos opravdu nádherné a dlouhé, přímo vybízející ke zkoumání přírody. Toho jsme využili a s dětmi se často vydávali na delší vycházky s batůžky do lesa, k Labi, do parků. Obdivovali nadaného malíře Podzimníčka, který tak krásně vybarvil listy stromů, sbírali, třídili, počítali přírodniny (kaštiny, žaludy, listy), které jsme využili k hrám, zdravotním cvikům, dechovým cvičením, k výtvarnému tvoření. Poznávali plody podzimu na poli, v lese i na zahrádkách. Zkrátka jsme vnímali přírodu kolem nás velmi smysly dříve, než podzim zavře svoje vrátka. Každá naše vycházka byla plná dobrodružství.

Nejdobrodružnější jistě byl výlet autobusem za divokými prasaty do Krasnice. Měli jsme štěstí a v oboře si mohli zblízka prohlédnout celou prasečí rodinku. Abychom prasátka potěšili, přivezli jsme jim opravdové dobroty.

Děti je nakrmily suchým pečivem, jablky, kaštiny. Co nám zbylo v batůžku, to jsme udali v nedaleké ohradě s ovečkami a kozami. Zahráli jsme si spoustu her v lese, zkoušeli lézt přes klády, házeli šiškami. Nadýchali jsme se čerstvého vzduchu.

Když jsme si některá zvířátka prohlédli na živo, chtěli jsme se o nich také něco zajímavého dozvědět. Pozvali jsme k nám do školky členky Mysliveckého sdružení Semín, aby nám vyprávěly o lesních zvířatech a ukázaly, co ke své činnosti potřebují. Děti si mohly prohlédnout a osahat například kůži divočáka, liščí ocas, jelení parohy nebo kosti a zuby některých zvířat. Se zaujetím poslouchaly poutavé vyprávění, a nakonec si odnesly krásný dáreček na památku.

Konec měsíce října patřil také strašidelným oslavám Halloweenu a Dušiček. Školka se hemžila převlečenými dětmi, tedy kostlivci, čarodějnicemi, duchy. Děti soutěžily ve strašidelných disciplínách.

Trochu tajemnou atmosféru doplnilo loutkové divadelní představení Jejda, strašidýlka, které sehrál divadelní soubor Pernštejni.

K říjnovým oslavám také již neodmyslitelně patří zdobení a dlabání dýní. K této činnosti jsme přizvali rodiče, babičky, dědečky, kteří nám pomohli vytvořit nádhernou výstavu, krásné dlabaných, malovaných či netradičním materiálem zdobených dýní před vchody do školky. Velmi děkujeme všem, kteří se akce zúčastnili a užili si s námi příjemné odpoledne.

Vánočním focením jsme trochu nakročili do následujícího období, které nás čeká. A přiblížení tradice svátku svatého Martina, vyhlášení první sněhové nadílky, svatomartinské tvoření a zlehka na dveře tříd ůkající příprava na vánoční besídky nás již zcela naladila na blížící se adventní notu, doslova – pod okny školky už opravdu občas zaslechnete tón vánoční koledy. A tak se už všichni na třídách moc těšíme, až zapálíme společně první svíčku na adventním věnci a začne krásná doba čekání na Ježíška, která se vždy tak radostně zrcadlí v dětských očích. Je to krásné vzhlížet do tolika malých, veselých, očekáváním plných zrcádek. Těšte se s námi, přejeme všem nádherné a pohodové prožití adventu.

L. Bukovská, ředitelka školy

ZÁKLADNÍ ŠKOLA PŘELOUČ, MASARYKOVO NÁMĚSTÍ 45

Divadelní představení

Dne 25. 10. 2022 navštívili sedmé ročníky divadelní představení v Pardubicích Ona není vadná. Děti se na představení upřímně těšily, myslím, že učitelé také. Jednalo se o hru, která se odehrávala v nahrávacím televizním studiu, kde místo běžných herců vystupují roboti (od lidí k nerozeznání). Hra chtěla ukázat povrchnost natáčení nekonečných seriálů, kterým chybí originalita, kvalita a nápady. Jeden robot – dívka – se vymkne svému naprogramování a prokáže smysl pro humor a cit. Mladý autor seriálové hry se do dívky zamiluje a začnou se dít další zajímavé věci... Dětem se hra velice líbila, což se projevilo i dlouhým potleskem po skončení hry.

Více takových pěkných kulturních zážitků!

Cimbálová muzika Réva

10. listopadu navštívili žáci prvního, poté i druhého stupně naší školy koncert cimbálové skupiny Réva. A byl to opravdu vydařený koncert. Cimbálová muzika nám byla představena tak, jak ji neznáme... zazněly nejen lidové písničky, ale i jazz, klasická hudba, známé filmové melodie a dokonce i rock, to vše s klasickými hudebními nástroji – cimbál, housle, kontrabas, klarinet, saxofon, zobcová flétna. Děti si koncert užívaly, výborně spolupracovaly, zpívaly, soutěžily, dozvěděly se spoustu zajímavých věcí o hudbě, lidových nástrojích i moravském nářečí.

Děkujeme za příjemný zážitek.

Florbal

Ve čtvrtek 10. 11. se holky z 8. a 9. ročníků zúčastnily okrskového kola turnaje ve florbalu. Na sportovní klání jsme se dopředu připravovali od září v rámci hodin tělocviku a také sportovní výchovy. V nafukovací sportovní hale v Pardubicích na Dukle jsme odehráli celkem 5 zápasů, kdy jsme dva zápasy vyhráli (1:0, 2:0), jeden skončil remízou (0:0) a dva jsme prohráli (1:2, 0:1). Gólové šance úspěšně proměnila Bára Kaderová (2), Patricie Kárníková (1) a Káťa Šandová (1). Na naše konto jsme si připsali celkem 7 bodů, které nám zajistily postup do okresního kola a tak se opět vydáme do Pardubic, tentokrát 1. prosince, abychom vybojovali finální medaili!

Testování tělesné zdatnosti

Tak jako mnoho jiných škol v naší republice se i ta naše pilně připravuje na testování zdatnosti žáků. Naši třetíci a sedmáci již trénují na čtyři zadané disciplíny – sed-leh, skok z místa, člunový běh a vytrvalostní člunový běh. Tyto disciplíny je nutné nacvičit dle zadaných metodik, aby si žáci osvojili základní pravidla pro správné provedení cviků. Již při tréninku jsou vidět některé opravdu vydařené výkony. Kolik sedů-lehů dokážete udělat za jednu minutu? Jak daleko skočíte snožmo z místa?

Naši žáci již budou znát na tyto otázky odpovědi.

Přejeme jim hodně zdaru.

Příjemné vánoční svátky a úspěšný nový rok!

ZÁKLADNÍ ŠKOLA SMETANOVA UL.

ZŠ Smetanova
vám přeje
radostné Vánoce,
hodně štěstí a zdraví
v roce 2023.

SBĚR PAPIŘU

Gratulujeme vítězům podzimního sběru papíru.

I. stupeň:

1. Verunáč Richard
2. Ferčák Michal
3. Dejdarová Aneta

II. stupeň:

1. Karel Jáchym
2. Konečný Jonáš
3. Hrouda Filip

Celkem jsme nasbírali téměř 13 tun.

Děkujeme všem žákům a jejich rodinám za účast.

PŘEHLED LISTOPADOVÝCH AKCÍ

1. 11. – Městská knihovna Přelouč – 4. B
- Beseda MP (Městská policie) – 1. C, 1. B, 2. B
- Beseda HIV/AIDS – 9. A, 9. B
2. 11. – Návštěva u paní ředitelky – 1. B
3. 11. – Beseda pro rodiče „Technologie a děti“
- 1.-3. 11. – Sběr starého papíru
4. 11. – Návštěva městské knihovny – 1. A
7. 11. – VČD Pardubice, představení Show time pro žáky 8. a 9. ročníku
8. 11. – Beseda MP – 2. C, 4. A, 4. B, 4. C
9. 11. – Návštěva u paní ředitelky – 1. A
11. 11. – Semiramis – 6. A, 6. B
15. 11. – Beseda MP – 5. A, 5. B
21. 11. – Ekocentrum Paleta, program Krmítka – 1. A
22. 11. – Beseda MP – 2. A, 3. A, 3. B, 3. C
23. 11. – Návštěva u paní ředitelky – 1. C
25. 11. – Městská knihovna Přelouč – 1. B, 1. C
29. 11. – Městská knihovna Přelouč – 2. C
30. 11. – Beseda k volbě povolání a SŠ – 9. A, 9. B

Basketbalový turnaj Jr. NBA League

V úterý 11. října náš basketbalový tým, který si vybojoval postup z předchozích kol v Pardubicích a Žďáru nad Sázavou, zavítal do Brandýsa nad Labem, kde se konalo konferenční finále. Mimo nás sem postoupilo

dalších 7 škol, které byly většinou zaměřené na basketbal. Do celorepublikového finále mohly postoupit jen 2 školy. V prvním zápase jsme porazili olomouckou školu, a tak postoupili do užšího výběru. Měli jsme obrovskou radost. V druhém utkání nás ale čekal těžký soupeř, místní ZŠ Na Výsluní. A opravdu, naši protihráči předvedli skvělý výkon, na který jsme bohužel nestačili. I tak jsme si z turnaje odvezli prima sportovní zážitky a dárky. Nejlepším hráčem našeho týmu byl Adam Konvalina, který přispěl většinou bodů z proměněných košů. Pochvala patří ale i ostatním hráčům a hráčkám. Dík patří basketbalovým trenérům přeloučské mládeže, kteří se na turnaj vydali s námi, především panu Radimu Konvalinovi.

Svatý Martin

11. listopadu třídy 1. A a 2. A pracovaly na společném projektu – svatý Martin. Děti ve skupinkách skládaly text o Martinovi, přepisovaly, počítaly, vyráběly společným úsilím knihu a projekt završily Svatomartinskými koňskými závody.

Ochrana člověka za mimořádných událostí

Dne 25. 10. 2022 se na naší škole uskutečnil projektový den „Ochrana člověka za mimořádných událostí“. Během projektu se žáci seznámili se zásadami poskytování první pomoci a s pravidly ochrany člověka za mimořádných událostí. Jednalo se o celodenní akci pro celý druhý stupeň. Jako předchozí roky, i letos se akce zúčastnili příslušníci HZS Pardubického kraje, MP Přelouč, pracovníci z DDM Přelouč, p. Peml z Autoškoly Peml, nově zdravotníci záchranáři a příslušníci PČR s ukázkou výcviku služebních psů. Od zapojených složek si žáci vylékli řadu zajímavých informací a viděli ukázky jejich práce. Celá akce byla zakončena nácvičkou evakuace žáků a pedagogů ze školy. Všem zúčastněným ještě jednou moc děkujeme.

GYMNÁZIUM A STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA PŘELOUČ

Srdečně zveme na druhý termín Dnu otevřených dveří

Pro ty, kteří nestihli DOD Gymnázia a grafické střední odborné školy v listopadu, otevřeme dveře naší školy i v lednu. Pokud tedy vy, nebo vaši blízcí vybíráte střední školu, neváhejte a navštivte nás v pátek 13. ledna 2023!

Ondřej Vojtěch

Uzávěrka soutěže Hledáme mladého grafika

Soutěž *Hledáme mladého grafika* směřuje pomalu, ale jistě do další fáze. Příjem přihlášek do soutěže už skončil. Do pátku 9. prosince 2022 je možné zasílat soutěžní příspěvky a poté už nás čeká jen posouzení došlých prací a vyhlášení výsledků, které se uskuteční v druhé půli ledna. Přesné datum zveřejníme na všech komunikačních kanálech naší školy.

Ondřej Vojtěch

Poslední tečka za programem Erasmus+

Jednou z posledních aktivit našeho projektu Erasmus+ *Don't throw your waste away – make ART, not pollution* byla interakce našich žáků s obyvateli Přelouče. Účastníci projektu seznámili občany Přelouče s cíli našeho projektu, ukázali jim vyrobené umělecké artefakty, fotky vyčištěných lokalit „před a po“ a také jim věnovali letáček či plakát vyobrazující správné postupy recyklace.

Eva Kroft

Juniorská vědecká konference v Praze:

1. místo pro žáka ze sekundy

Ve dnech 21. a 22. října 2022 se naši studenti se svými projekty zúčastnili 11. ročníku Juniorské vědecké konference, která se uskutečnila na PŘF UK v Praze. Tuto oblíbenou konferenci pravidelně organizuje samotná Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy za podpory Nadačního fondu Neuron a Magistrátu hlavního města Prahy. Žáci, kteří se sem probíjovali, měli možnost se na dva dny stát mladými vědci a mohli okusit

pravou badatelskou atmosféru. Prezentovali své práce před ostatními studenty a odbornou porotou. Jejich přednáška byla nahrávána a živě přenášena na kanál Youtube. Zde ji mohli zhlédnout i další zájemci.

Naše gymnázium bylo porotou chváleno za zpracování projektů, za jejich pestrost a odbornost. A my jsme rádi, že pílě a vytrvalost studentů se vyplýtily. Pro žáky fakulta připravila velmi pěkný doprovodný program: zajímavé přednášky, komentovanou prohlídku fakulty a mladí vědci se dostali také do laboratoří či muzeí univerzity.

Třešničkou na dortu pak bylo závěrečné vyhlášení výsledků. Martin Půlpytel ze sekundy, který představil projekt *Kinematika robotické ruky*, porotě učaroval a získal první místo ve své kategorii. Martinovi gratulujeme za obrovský úspěch. Děkujeme i dalším perfektním řešitelům a přejeme spousty energie při dalším badání.

Doubavka Vavrečková

Další řešitelé a jejich projekty:

Štěpán Tenušák, Matyáš Pecka (sekunda) – *Proč se členovci udržují na stěně? Aneb dokonalé adaptace končetin členovců.*

Jan Macel (tercie) –

Bruslařky, udržují je jejich chloupky?

Věra Forejtková a Anna Schletterová (sekunda) – *Parazité ptačího peří aneb účinnost přírodních látek na čmelíka kuřího*

Magdaléna Plecháčková (sekunda) – *Jak nás najde klíště aneb mechanismy detekce svého hostitele*

Lukáš Pecka (kvinta) –

Jsou jiná než uměle vyrobená hnojiva?

Pocit z prvního místa? Ani nevím, prostě to přišlo, říká žák ze sekundy

Ve volném čase se zabývám programováním a mechanikou pohybu, studuji návody a tutoriály na internetu a pak zkouším své poznatky převést do praxe. A je v tom úspěšný. Jeho projekt Kinematika robotické ruky porotu na 11. ročníku Studentské vědecké konference zaujal natolik, že se mu rozhodla udělit první místo v dané kategorii. Řeč je o Martinu Půlpytlovi, žákovi teprve druhého ročníku osmiletého gymnázia v Přelouči.

Svůj projekt jsi nazval Kinematika robotické ruky. Mohl bys nám představit, o co v něm šlo?

Martin Půlpytel: Zajímalo mě, zda by šlo nějak modelovat pohyb robotické ruky. Nejprve jsem zjišťoval, zda jde teoreticky vypočítat úhly podle zadaných souřadnic a jednoho natočeného úhlu ruky. A poté jsem musel vymyslet, jak tyto výpočty převést do robotické ruky.

V praxi to vypadalo tak, že jsem nejdřív udělal simulaci toho kinematického modelu. Ruka se hýbe, zaujímá nějaké polohy, a ten výpočet úhlů – to aby se to nastavilo správně – to je právě ta kinematika. Můžete si představit dvojrozměrnou simulaci, v jejím rámci jsou tři úhly a ta soustava se hýbe. Máme zadané souřadnice a nějaký úhel od svislice a ten model dopočítá velikost těch úhlů.

A s modelem jsi pracoval až posléze?

Martin Půlpytel: Nejdřív jsem pracoval se simulací. V počítačovém programu jsem si navrhl jednoduchou „robotickou ruku“, v podstatě se jednalo jen o tři úsečky a tři úhly. A na tom jsem testoval vzorec pro výpočet a to, zda počítá správně. Jestli pohyby odpovídají mým výpočtům.

Jsou k takové práci potřeba nějaké pokročilé programy?

Martin Půlpytel: V podstatě ne. Začátek práce jsem dělal v programu Scratch, což je v podstatě prostředí pro děti, jednoduché a intuitivní. V něm jsem si práci vyzkoušel a pak jsem programoval v programovacím jazyce postaveném na C++.

Téma napadlo tebe, nebo tě někdo inspirovalo?

Martin Půlpytel: Téma napadlo mě, vzorečky a simulaci jsem si dělal sám. Jen se stavbou ruky jsem potřeboval pomoc od táty.

Ve své kategorii jsi vyhrál. Jaký to byl pocit?

Martin Půlpytel: Ani nevím. Prostě to přišlo.

Bavil ses o svém modelu s ostatními účastníky konference?

Martin Půlpytel: Mezi jednotlivými bloky byly pauzy, během kterých jsme se bavili i s ostatními o jejich projektech. Leccos mě zaujalo. Jeden kluk měl například projekt týkající se teorie relativity a ten jsem tedy úplně nepobral. (smích)

Máš nějaké další plány na poli vědy a bádání?

Martin Půlpytel: Pořád se něčím zabývám. Teď si například doma zkouším řízení stepper motoru, což je krokový motor, který jde řídit po jemných úhlech, takže docela přesně. Teď jsem ve fázi, kdy hledám na Youtube různé tutoriály a návody.

Ptal se Ondřej Vojtěch

ZÁKLADNÍ UMĚLECKÁ ŠKOLA PŘELOUČ

Hubertovy jízdy v Kladrubech nad Labem

Naše škola již řadu let spolupracuje se Střední školou chovu koní a jezdectví v Kladrubech nad Labem. Ve dnech 2. a 9. 11. se naše hornistky zúčastnily tradičních Hubertových jízd, které tato škola každoročně pořádá. Pod vedením paní učitelky Marie Mechové zahrály úvodní fanfáry a poté se v kočáře vydaly na patnáct kilometrů dlouhou trasu, která vede krajinářským parkem Mošnice v Kladrubech nad Labem. Na trase byly připravené pro koně a jezdce překážky, které úspěšně zdolávaly za zvuku lovecké hudby v podání našeho loveckého souboru. Děkujeme škole v Kladrubech za pozvání a loveckému souboru za vzornou reprezentaci školy.

Ležácké veršování

8. 11. se zaplnilo Multifunkční centrum v Hlinsku malými i velkými recitátory. 60 odvážných dětí poměřilo své síly s mikrofonem a poezií Skácela, Lustiga, Préverta a dalších skvělých autorů v rámci celostátní recitační soutěže Ležácké veršování, kterou vyhlašuje Památník Ležáky a Památník Lidice u příležitosti Dne válečných veteránů.

Literárně-dramatický obor ZUŠ Přelouč pod vedením paní učitelky Kláry Tvrđíkové získal ocenění v 1. kategorii nejmladších žáků.

Antonín Kotyza – 3. místo s básní Miloše Kratochvíla *Létání* a zvláštní cenu poroty Eliška Zamazalová s textem M. Černíka *Každý ptáček má svou píseň*.

Úspěšné finále filharmonické soutěže

12. 11. proběhlo finále soutěže Hraj on-line v Sukově síni Domu hudby v Pardubicích jejímž organizátorem je Komorní filharmonie Pardubice. Naši školu reprezentovalo 7 finalistů (nejvíce ze všech škol Pardubického kraje) a vedlo se jim více než dobře.

Kategorie smyčcové nástroje:

Daniel Procházka (ze třídy H. Přinesdomů) – II. cena
Anna Marečková (ze třídy L. Benešové) – II. cena

Kategorie klavír:

Adam Beran (ze třídy J. Baborákové) – I. cena
Veronika Železná (ze třídy J. Baborákové) – II. cena

Kategorie žesťové nástroje:

Martina Junková (ze třídy M. Chmelaře) – I. cena
Klára Junková (ze třídy M. Chmelaře) – I. cena
Tomáš Vondrouš (ze třídy M. Chmelaře) – I. cena

Tomáš Vondrouš a Martina Junková navíc vystoupí na koncertě vítězů v rámci Pardubického hudebního jara

Velká gratulace a poděkování všem oceněným žákům, jejich pedagogům a také korepetitorům Anně Knoulichové a Ondřeji Hromádkovi.

Vedení školy

ZÁKLADNÍ UMĚLECKÁ ŠKOLA PŘELOUČ

VE SPOLUPRÁCI SE SRPŠ ZUŠ PŘELOUČ
VÁS SRDEČNĚ ZVE NA VÁNOČNÍ KONCERT

DECHOVÝ ORCHESTR ZUŠ PŘELOUČ

OBČANSKÁ ZÁLOŽNA PŘELOUČ

6. 12. 2022 OD 19:00

DIRIGENT MICHAL CHMELAŘ

ZPĚV MARIE BÍLKOVÁ

VSTUPNÉ 100Kč, VSTUPENKY V PŘEDPRODEJI V ZUŠ PŘELOUČ

Akce pro děti a mládež

Dvojka na Žumberku

Skauti o víkendu 21.–23. 10. vyrazili na tradiční výpravu na Žumberk. Vyzkoušeli si naplánovat trasu na neďalekou zříceninu Strádov, kde bylo zapotřebí cestou splnit řadu úko-

lů. Udělat si fotku s památným stro-
mem, navštívit vyšší bod než druhý
tým nebo vykonat dobrý skutek. Od-
poledne si zahráli různé hry a večer
byl zakončen jejich tajným rituálem
na hradu Žumberk.

Jonáš Novotný

Skautky v Kutné Hoře

Ani skautky o víkendu 21.–23. 10.
nezahálely a vypravily se na jedno-

denní výlet do Kutné Hory. Navští-
vily chrám svaté Barbory, došli se

podívat na Jana Vrchlického vytesa-
ného ve skále, kde si zahrály země-
pisnou hru a před deštěm se scho-
valy do kavárny. Zpestřením výletu
bylo pouštění draka, kterého se ná-
hodou zúčastnily a moc je to bavilo.
Na závěr si zahrály na nádraží hru
Telefunken a pak je čekala už jen ces-
ta domovů.

Eliška Stárková

Plamínkovské přespaní v klubovně

Z pátku na sobotu 4.–5. 11. spali
naši Plamínci v přeloučské klubov-
ně. Pro některé členy oddílu to bylo
úplně první spaní bez rodičů v živo-
tě. Všichni to parádně zvládli, a na-
víc pomohli s úklidem klubovny.
Plamínci jsou prostě malí a šikovní!

Klára Sotonová

Akce 13+

O víkendu 11.–13. 11. se uskuteč-
nila tradiční akce pro skauty a skaut-
ky starších 13 let. Konala se v Praze
a tématem byly sociální sítě. Během
víkendu účastníci zažili spoustu zají-
mavých a netradičních aktivit,
včetně simulace života v budouc-
nosti, hraní fotbalu poslepu ne-
bo chození po laně. Měli mož-
nost se zamyslet nad svým vzta-
hem ke skautingu a sociálním
sítím. Nechyběl krátký výlet po
okolí a ani mlha

jim nezabránila, aby došli lesem až ke
„Slunci“. Večerní program byl pak vě-
nován vyprávění poučných skaut-
ských příběhů našeho střediska. Vě-
říme, že si všichni svojí první 13+ akci
užili a zúčastní se i v dalších letech.

Eliška Stárková

DŮM DĚTÍ A MLÁDEŽE PŘELOUČ

Klub Šikulka

Zájmový kroužek určený pro děti v předškol-
ním věku. Děti se učí základním návykům, které
uplatní ve škole. Učí se výtvarným technikám, pra-
cují s různými přírodními materiály, spolupracují
a komunikují ve skupině. Schůzky jsou každé pon-
dělí od 16 hod., lektorkou je Barbora Hrdá.

Dívčí klub Semín

Spolupráce se ZŠ Semín má dlouhou tradici
a jsme rádi, že naši pracovníci získávají praxi i ve
školách v okolí Přelouče. Dívčí klub má schůzky
každé pondělí od 13.45, kroužek má velmi pestrou
nabídku aktivit od výtvarných po sportovní. Lek-
torkou je Lucie Dvořáková.

Stolní tenis

Velice nás potěšil zájem jak začátečníků, tak
pokročilých o tento nádherný halový sport. Přes-
tože trénujeme v náhradních prostorách, stále nás
těší nadšení všech dětí a nakonec i vedoucích. Tré-
nujeme každou středu od 16 do 18 hod. Z kapa-
citních důvodů už nové zájemce pro tento školní
rok nepřijímáme. Lektory jsou Radim Krejčík, Bar-
bora Hrdá a Pavel Hrdý.

Aerobic s Luckou

Po několika letech jsme znovu obnovili kla-
sický sportovní kroužek většinou pro mladé sleč-
ny. Schůzky jsou každou středu v tělocvičně Gym-

názia a SOŠ od 16 hod. Lektorkou je Lucie Dvo-
řáková.

Pletení z papíru

Nabízíme aktivity pro prakticky všechny věko-
vé skupiny. Pletení z papíru je tradiční zájmový
útvár pro příjemné vyplnění zimních podvečerů.
Ženy pod vedením dlouholeté ikony DDM Jany
Homolové se schází jednou za 14 dní ve středu od
17.30 hod. Nové zájemkyně jsou stále vítány.

**Pracovníci DDM přejí
krásné prožití svátků vánočních
a těšíme se na spolupráci v roce 2023.**

Městská policie Přelouč

Vánoce, Vánoce přicházejí...

Vánoce jsou na krku a problém s výběrem
dárků má asi každý z nás. Ti zodpovědnější již
dárky nakoupili. A možná to letos bude ko-
loběžka, protože kdo ji ještě nemá, tak vůbec
není in.

Dovolte tedy pár rad, jak pro stávající ma-
jitele koloběžky, tak pro ty budoucí.

**Pro osobu na koloběžce platí stejná pra-
vidla jako pro cyklistu a vybavení koloběž-
ky musí odpovídat vybavení jízdního kola.**

Připomeňme si ta nejdůležitější pravidla:

- Pro cyklistu platí základní pravidla pro po-
hyb v dopravě, a sice ohleduplnost a opa-
trnost
- Obecně platí, že cyklisté jezdí po silnici vpra-
vo, co nejbližší pravému okraji vozovky, a to
pouze v řadě za sebou
- Dítě do 10 let věku může jezdit po chodní-
ku. Samozřejmě opatrně a ohleduplně
- Cyklista mladší 18 let je povinen za jízdy po-
užít ochrannou přilbu

Do povinné výbavy jízdního kola patří:

- Dvě na sobě nezávislé účinné brzdy
- Zadní odrazka červené barvy
- Přední odrazka bílé barvy
- Odrázky oranžové barvy na obou stranách
pedálů
- Odrázky oranžové barvy na paprscích kol
- Za snížené viditelnosti mít za jízdy vpředu
bílé světlo a vzadu červené

**Tato pravidla se použijí obdobně pro jíz-
du na koloběžce. Samozřejmě i elektroko-
loběžce.**

Pokud se chcete dozvědět více o elektro-
koloběžkách, podívejte se na stránky Besipu:
BESIP – Elektrokoloběžky

Na tomto místě bych chtěl apelovat na
všechny rodiče. Víte kde se vaše ratolety po-
hybují na koloběžce? Víte o tom, že si většina
z nich plete silnici s hřištěm? Víte o tom, že ne-
mají základní reflexní vybavení a že tím pádem
nejdou ve večerních hodinách vůbec vidět?

Pravidla silničního provozu 52

Zákaz, kdy řidič nesmí předjíždět, jestliže by se nemohl bezpečně zařadit před vozidlo nebo
vozidla, která hodlá předjet, je třeba doplnit informací, že do skupiny tvořené vozidly s právem
přednostní jízdy a vozidly jimi doprovázenými se řidiči ostatních vozidel nesmějí zařazovat. (Vo-
zidlem s právem přednostní jízdy je dle zákona myšleno vozidlo, které při plnění úkolů souvise-
jících s výkonem zvláštních povinností užívá zvláštního výstražného světla modré nebo modré
a červené barvy, případně doplněného o zvláštní zvukové výstražné znamení). Dále nesmí řidič
předjíždět na přechodu pro chodce nebo na přejezdu pro cyklisty a bezprostředně před nimi.
Chodce by mohl přes předjížděné vozidlo přehlédnout a naopak chodec, rozhlížející se vpravo
před vstupem do protisměrného jízdního pruhu, by na předjíždějící vozidlo zleva nestihl reago-
vat. Vůbec nejnebezpečnější situace vznikne, pokud dojde k předjíždění zleva vozidla, které sig-
nalizuje odbočení vlevo. Je sice otázkou, zda řidič odbočujícího vozidla dává znamení včas a v dosta-
tečné míře. Pakliže ano, tak se ze strany předjíždějícího jedná o nemístný hazard, končící bočním
nárazem s fatálními následky. Zleva předjíždět vlevo odbočující vozidlo se sice zdá nelogické, ale
statistiky dopravních nehod nelogičnosti takového jednání moc nenasvědčují, spíše naopak.

(pokračování příště)

Ing. Martin Moravec, Ph.D., dopravní specialista

KLUB AKTIVNÍ SENIOR (KLAS)

Zprávy z Klasu

Týden po výletu na rozhlednu Bára si zájemci přišli vytvořit duši-
kovou dekoraci. V klubovně pod podloubím jsme vytvořili několik vě-
neček a vypichovaných vazeb. Jedna z našich členek dokonce přinesla
na ochutnání speciální krkonošskou nádivku s houbami, kterou jsme
opékali na grilu.

1. 11. jsme si vyslechli přednášku na téma Sluch a péče o něj. Paní
Tereza Pospíšilová z organizace Tichý svět pracuje v Pardubicích. Všechny
nás velmi zaujala. I když jsme na tuto akci zvali i nečleny klubu, ni-

kdo jiný než 16 našich členů nepřišel. Dověděli jsme se celou řadu
zajímavých a potřebných informací.

Kromě našich vlastních akcí nám byla nabídnuta návštěva Brna
s prohlídkou vily Tugendhat. Tento výlet pořádala naše známá pražská
průvodkyně, paní Dana Kratochvílová. Všechny 14 našich členů hodno-
tilo výlet do Brna jako zdařilý.

Mimo tuto možnost využíváme také nabídky Krajské rady seniorů.
12. listopadu pořádala „rada“ soutěžní odpoledne s názvem Senza
babča v kulturním sále v Hronovické ulici, kterého se několik našich
členů také zúčastnilo. 8. prosince jsme přijali pozvání na sportovní akci.
Přihlásili jsme osmičlenné družstvo na bowlingové klání v prostoru su-
permarketu Albert.

Mnozí naši členové cestují nejen po ČR a stalo se tradicí, že nás se-
znamují se svými zážitky při promítání. Tentokrát jsme měli možnost
sledovat cestu po nejjižnějších regionech Itálie, tzv. Italské botě. Do-
vidáme se nejen o životě v současnosti, přírodě, ale také o historii
a architektuře. Více než 30 našich členů sledovalo desetidenní pu-
tování po Apulii, Kalabrii a Basilikátě. Přednášku o sluchu i promítání
jsme mohli uspořádat v zasedacím sále MÚ. Jsme rádi, že nám náš
MÚ vychází vstříc. Moc děkujeme.

Při našem dalším setkání 29. 11. se budeme věnovat opět flo-
ristice, tentokrát adventní. 7. 12. jsme se rozhodli využít možnosti na-
vštívit prostory Pražského hradu, tentokrát pro seniory nad 70 let
zdarma.

Kubátovi

Napsali nám

NEZAPOMEŇTE!

V provozu na silnicích jsou cyklisté (kolo-
běžkáři) spolu s chodci nejohroženější skupi-
nou účastníků silničního provozu.

Promluvte se svými dětmi a zajistěte, aby
jejich dopravní prostředek byl řádně vybaven.

Je to pro jejich bezpečí. A nikdo z vás urči-
tě nechce, aby se jim na silnici něco stalo. Pa-
matujte na základní pravidlo – **VIDĚT A BÝT
VIDĚN.**

Přeji vám krásné a bezpečné Vánoce.

Za Městskou policii Přelouč

Leoš Slavík, DiS., velitel MP

INFORMACE CHARITY PŘELOUČ

Masarykovo nám. 48, Přelouč, tel. 731 402 371, www.prelouc.charita.cz, charita.prelouc@gmail.com

PODPORA PRO PĚSTOUNY

Milí čtenáři Roštu, blíží se nám období Vánoc a tím i společně strávený čas s našimi blízkými, které máme rádi. S pěstounskými rodinami, s nimiž máme uzavřenou dohodu o výkonu pěstounské péče se setkáváme v průběhu celého roku, kdy zpravidla řešíme situace týkající se výchovy a péče o děti. V období adventu je čas na zastavení. Proto jsme pro rodiny připravili **adventní setkání**, kde máme pro děti připraveny různé aktivity (tvoření, sportovní soutěže...), s pěstouny se společně posadíme, zhlédneme fotografie z našich akcí a popovídáme si.

Konec roku je také obdobím bilancování, proto bych zde ráda zmínila pár událostí, které se nám v roce 2022 podařily. Tím, jak postupně začala mizet vládní opatření týkající se pandemie koronaviru, jsme si mohli dovolit uspořádat několik výletů. Na Zelený čtvrtek jsme s dětmi vyrazili do **Záchrané stanice a ekocentra Pasíčka**. O letních prázdninách jsme navštívili **zámek a oboru Žleby**. Tento výlet jsme zakončili na koupališti ve Vrdech. Konec prázdnin jsme si užili na čtyřdenním zážitkovém pobytu v **Jedlově v Deštné v Orlických horách**. O podzimních prázdninách se uskutečnil výlet do **Pardubic na Zelenou bránu a do IQ parku Ideonu**. Děti z pěstounských rodin všechny úspěšně akce hodnotily pozitivně. V září jsme se již podruhé zapojily do akce **Rozběhneme pěstounství v rámci Týdne (pro) pěstounství**. Ten pořádá Pardubický kraj ve spolupráci s neziskovými organizacemi a městskými úřady. Vzhledem k tomu, že se služba **PODPORA PRO PĚSTOUNY** neustále rozrůstá, rozšířili jsme se od září o jednu kolegyni, která má v naší službě zkrácený úvazek.

Přejeme Vám krásné prožití vánočních svátků a budeme rádi, když našim článkům zachováte přízeň i v roce 2023.

Mgr. Pavlína Křepská

PROSINEC V JAKUB KLUBU

V listopadu jsme se věnovali tématu „Celý život pod dohledem.“ Téma cílilo na pravidla a povinnosti, která musíme dodržovat doma, ve škole, později i v práci. Abychom zažívali příjemnou

atmosféru v klubu, a vše fungovalo tak, aby se děti do klubu rády vracely, tak i v klubu je třeba dodržovat pravidla. Pravidla a povinnosti nejsou jen pro to, aby nás omezovala, ale také aby nám zajistila bezpečí. Správné jednání pak vede k předcházení rizikového jednání dětí a mladých. Hovořili jsme také o účte k autoritám a správné etiketě.

Na gymnáziu proběhl v listopadu nábor dobrovolníků. Při setkání jsme studentům představili naši službu a nabídli jsme jim možnost dobrovolnictví. Samotní studenti pak přicházeli s nápady, které by připravili pro tyto cílové skupiny, zamýšleli nad jejich přínosy. Dva studenti septimy, kteří chtějí studovat pedagogiku a psychologii, se k nám přihlásili jako dobrovolníci. Potvrzení o dobrovolnické praxi přináší body při přijímajících řízení. Těšíme se na budoucí spolupráci. Pro dobrovolníky jsme na jejich svato-martinské setkání vybarvili pohledy sv. Martina a předali koordinátorce.

V listopadu jsme začali s dětmi tvořit **adventní věnce**, abychom mohli 1. adventní neděli zapálit první svíčku. Také jsme tvořili vánoční svíčky jako dárčky, které děti moc bavilo. Celý prosinec věnujeme hodnotě **Svátečního času**. Budeme se věnovat vánočním přípravám. Přijde **Mikuláš** s družinou, aby děti odměnil. Budeme péct vánoční cukroví, povídat si o **vánočních tradicích**, které dodržujeme. Budeme s nimi seznamovat i **ukrajinské děti**, aby měly představu, jaké jsou u nás Vánoce. Pro tyto děti to budou první Vánoce v jiném prostředí, někteří bez svých blízkých, kteří museli zůstat na Ukrajině. Chceme, aby i přes to zde zažily hezké chvíle. Také si popovídáme o jejich tradicích, které můžeme v klubu i zrealizovat. Vyvrcholením bude **vánoční besídka**, při které budeme zpívat vánoční písničky a koledy. A těšit se, zda najdeme pod stromčkem dárčky s překvapením. ☺

Mirka Škavová,
vedoucí JK

Vánoce se blíží...

(Zpracováno podle knihy Zdeňka Matějčka: „Co, kdy a jak ve výchově dětí“)

Ríká se, že Vánoce jsou svátky dětské radosti. Dětem přirozeně dělají radost dárky. Někdy ale podlehneme představě, že platí jakási přímá úměra: čím více dárků, tím více radosti. Není tomu ale tak! Dárek není jen ona věc, která se dává a která má určitou peněžní hodnotu. Dárek je především osobní poselství, které říká „mám tě rád“. A něco takového se peněží vyjádřit nedá. V dárku – pokud je myšlen upřímně – dáváme totiž sami sebe. A to je velká věc, kterou bychom měli o Vánocích zažít. Je před námi příležitost dát dětem dárek nad dárky. Totiž jistotu, že máme rádi nejen je, ale že se máme rádi i my dospělí kolem dokola.

A není vůbec od věci, když třeba při štědrovečerní večeři vyhradíme chvíli, kdy všichni spo-

lečně vzpomínáme na ty, kdo nějak patří do okruhu naší lásky, přízně, sympatií, a když děti v tomto vzpomínání mají své významné slovo. Takovýto dárek citové jistoty v rodinném společenství se nikdy neztratí, nezkaží, nezestárne, nezapomene.

Ani při všech těch vánočních starostech a radostech, při světle vánočních svíček a dětských očích, bychom neměli na něco zapomenout: o Vánocích se po celém světě slaví narození Ježíše Krista. Tehdy před více než dvěma tisíci léty vstoupilo do lidských dějin něco zcela zvláštního, vzácného, jedinečného – jako výzva celému lidstvu. I naše letošní Vánoce by měly být něčím vzácným, zvláštním, být se v našem životě opakují už kdoví po kolikáté.

Za všechny pracovníce naší služby všem přeji právě takové Vánoce, jaké jste si v dětství vysnili.

Rita Levinská,
vedoucí služby Podpora rodiny

DOBROCENTRUM PŘELOUČ – PODĚKOVÁNÍ VEDENÍ GYMNÁZIA A SOŠ PŘELOUČ

Ve středu 16. 11. 2022 jsme měli možnost setkat se se studenty kvinty a septimy. Se studenty jsme diskutovali o dobrovolnictví a ti pak pra-

covali ve skupinkách po 4–5. Promýšleli aktivity pro práci s dětmi v Jakub klubu nebo se seniory v Domově u fontány. Nápady byly zajímavé! **Potěšilo nás, když z 13 skupin 9 skupin chce své nápady taky zrealizovat.** Některé aktivity budeme realizovat až na jaře, některé ještě do Vánoc. ☺ Dva studenti, kteří chtějí dál studovat pedagogiku a psychologii, projeví zájem o dlouhodobou dobrovolnickou praxi v Jakub klubu, během které by nám pomáhali i s doučováním ukrajinských dětí.

Měli jsme velkou radost z pozitivního a kreativního přístupu studentů. Děkujeme vedení školy a pedagogům, že mladé lidi formují k otevřenosti a ochotě pomoci.

Zdenka Kumstýřová,
koordinátorka

Tříkrálová sbírka 2023

Tříkrálová sbírka 2023 je v plné přípravě. Probíhají jednání se starosty na obcích, kontaktujeme dobrovolníky, kteří nám každoročně pomáhají. Hledáme koledníky a doprovody, bez nichž bychom nemohli sbírku uskutečnit. Proto jsme, jako každý rok, oslovili základní školy v Přelouči s žádostí o 150 koledníků. A také doprovody z řad gymnazistů, kterých bude třeba minimálně 25. Vzhledem k neustálému navyšování koledujících skupinek jsme nechali došit dalších 15 nových plášťů a další ještě přibydu. V sobotu, kdy koleduje nejvíce obcí, tak bude moci vyrazit na 50 skupinek koledníků.

A kdy můžete Kašpara, Melichara a Baltazara u svých dveří očekávat? Sběrka bude probíhat od čtvrtka 5. ledna do neděle 8. ledna a to nejen v Přelouči, ale i v 45 okolních obcích.

Zahájení proběhne v Přelouči v kostele sv. Jakuba ve čtvrtek 5. 1. 2023 v 9. hod. požehnáním. Poté koledníci vyjdou do ulic. Vyvrcholením pak bude **tradiční Tříkrálový koncert ZUŠ Přelouč v neděli 15. 1. 2023 od 15.00.** Pro koledníky máme připravenou odměnu – hodinu bruslení!

Výtěžek v roce 2022 byl rekordní, činil 411 769,- Kč. Charita Přelouč z výtěžku každoročně spolufinancuje své služby pro rodiny s dětmi v tíživé životní situaci, práci s dětmi a mládeží v Jakub klubu, podporuje děti v pěstounských rodinách, dobrovolnictví, provoz charitního šatníku a přímou pomoc lidem v nouzi. Polovinu výtěžku jsme si ponechali jako rezervu na další rok. Plánujeme velkou rekonstrukci prostor Jakub klubu, která se nám zatím stále posouvá.

Možnost přispět budete i do **statických pokladniček**, které budou k dispozici na vybraných místech v Přelouči: Amipa, Dobré víno Cestrovi, Vinotéka u Pavluši, Drogerie Horáková, Fortel, knihovna a kostel sv. Jakuba. Aktuální seznam zveřejníme na našich

webových stránkách a plakátech. Přispět bude také možné **on-line** koledou formou virtuální pokladničky. Ta je již celostátně spuštěna na ww.trikralovasbirka.cz. Zadáním **PSČ** určíte, do které Charity bude Váš dar přeměrován. Nově budete moci přispět přes **QR kód, který bude na každé pokladničce.**

Děkujeme všem, kdo se zapojí do příprav, děkujeme vedení základních škol, Gymnázia a souš Přelouč, vedení ZUŠ Přelouč a všem ochotným koledníkům. Věříme, že všem, koho koledníci v lednu navštíví, přinesou radost a požehnání.

+K+M+B

Listopadové putování turistického oddílu Orla Přelouč

Ve čtvrtek 17. listopadu náš turistický oddíl využil státního svátku a vyrazil na letošní poslední putování. Zúčastnilo se jej deset putovníků z Přeloučska a Královéhradecka (nejmladšímu z nich nebyly ani čtyři roky), kteří se rozdělili na dvě skupiny. Početnější sedmičlenná vyrazila v 9.00 ze Zdechovic od kostela sv. Petra a Pavla a mířila volnějším tempem přes Obří posteť a Bernardov do Záboří nad Labem. Cesta vedla převážně lesním terénem v době končícího podzimu. Menší tříčlenná skupina vyšla již v 6.30 (ještě před východem slunce) od kostela sv. Jakuba v Přelouči a šla taktéž po Svatojakubské cestě, ale oproti první výpravě navíc kolem Semína, Kladruhu nad Labem a přes Řečany nad Labem do Zdechovic (měla za úkol průzkum terénu v rámci budoucího vylepšení značení Svatojakubské cesty).

Poté pokračovala ve stopách první skupiny, kterou dohnala kolem poledne několik kilometrů před cílem. Společně pak všichni došli do Záboří nad Labem, kde si prohlédli místní kostel sv. Prokopa s unikátním románským portálem a ve 14.00 odjeli vlakem do Přelouče. Tím jsme doplnili kolektivně další etapu východočeské Svatojakubské cesty (první skupina ušla zhruba 14 km, druhá asi 30 km). Příští rok bychom ji měli již dokončit a vyrazit na jihočeské pokračování.

Matěj Pešta, Orel Přelouč

OKÉNKO Z DOMOVA U FONTÁNY

Domov u fontány obhájil certifikát Značka kvality a získal maximální počet pěti hvězd!

Domov u fontány obhájil po čtyřech letech certifikát ZNAČKA KVALITY a získal maximální počet pěti hvězdiček a 918 bodů z 1000 možných. Dlouhodobě je oceňovaným domovem s péčí o seniory s demencí, zejména pak o osoby s Alzheimerovou chorobou.

„Jsem velmi rád, že je naše práce nezávislými auditory takto dobře hodnocena. Značka kvality není jen zhodnocení péče poskytované klientům našeho Domova, je i příležitostí k sebereflexi a motivaci k dalšímu rozvoji. Vnímám ji ale i jako ocenění všech pracovníků. Především jim samotným patří mé upřímné poděkování za starostlivost a péči o naše klienty,“ dodal ředitel Domova u fontány Martin Šveřepa.

Domov u fontány byl pěti hvězdami oceněn za kvalitní péči v mnoha oblastech. Kromě jiného i za to, že důsledně dbá na respektování individuálních přání a potřeb svých klientů, které se snaží zohledňovat při každodenní péči. Ať už je to např. vhodným výběrem volnočasových aktivit nebo uvařením oblíbeného pokrmu. Zaměstnanci Domova vytvářejí příležitosti k bohatému kulturnímu i společenskému vyžití a je plně na klientech, jakých aktivit se chtějí účastnit. Pokud někteří preferují trávit čas v klidu ve svém pokoji, pak to zaměstnanci respektují a takovým klientům primárně nabízejí individuální možnosti využití volného času (např. návštěva zvířat, práce se vzpomínkami, aj.).

Domov u fontány ve svém úsilí poskytovat co nejlepší péči neopouští, a tak se mu v letošním roce podařilo obhájit také certi-

fikát Vážka®, který uděluje Česká alzheimerovská společnost za kvalitní a empatickou péči o osoby s demencí, a také Osvědčení s garancí kvality – Komplexní péče o klienty s chronickými a komplikovanými ranami. Tento certifikát uděluje Česká společnost pro léčbu ran a je vždy na jeden rok. Letos se ho týmu našich zdravotních sester podařilo obhájit již po sedmé. Je také hrdým držitelem certifikátu Osvědčení v paliativní péči, a to již od roku 2020.

Vánoční nadílka zaměstnanců firmy KIEKERT-CS pro klienty Domova u fontány byla zvolena charitativním projektem roku

Podpora, originální nápady a chuť přinášet radost do života klientů Domova u fontány, za to vše jsme společnosti Kiekert-CS vděční. Proto jsme využili příležitosti a nominovali ji na Cenu Ď, kterou se oceňují dobrodinci a mecenáši, jež dělají dobré skutky ve svém okolí.

A ono to dopadlo, a hned dvakrát!

Charitativní projekt – **plnění vánočních přání seniorů Domova u fontány** – byl nejprve oceněn v Jihlavě krajskou cenou Ď a poté byl v Národním divadle vybrán mezi mnoha projekty v kategorii „domovy pro seniory“ a oceněn celostátní cenou Ď! Věříme, že nemalou roli sehrálo i to, že dárky 155 klientům Domova nakupují sami zaměstnanci ze svých peněz.

„Připravovat Vánoce pro seniory je pro nás již příjemnou tradicí. Nechtěli jsme to pojmout pouze jako firemní podporu, ale nabídli jsme možnost potěšit obyvatele Domova u fontány i zaměstnancům. Někteří z nich dokonce pro seniory zahráli na vánočním koncertu. Ocenění i spolupráce s Domovem u fontány si velmi vážíme a těšíme se na další společné projekty,“ sdílel s námi své dojmy pan Luboš Kopecký ze společnosti Kiekert-CS, který se slavnostního vyhlášení v Praze účastnil.

„Partnerství se společností KIEKERT-CS si velmi vážíme. Je obdivuhodné, že to oni sami přicházejí s nápady, jak potěšit naše klienty.

Ať už je to vánoční nadílka, květina našim klientkám i kolegyním k MDŽ nebo letní setkání s dětmi z příměstských táborů,“ dodal ředitel Domova u fontány pan Martin Šveřepa.

Společnosti KIEKERT-CS ještě jednou velmi gratulujeme a již se velmi těšíme na slavnostní předávání vánočních dáreků, které letos proběhne již po páté.

Úřad práce ČR

Trh práce na Přeloučsku

Krajská pobočka v Pardubicích, kontaktní pracoviště Přelouč

Úřad práce ČR evidoval k 31. 10. 2022 celkem 255 792 uchazečů o zaměstnání (UoZ). Podíl nezaměstnaných osob zůstal na 3,5 %. Míra nezaměstnanosti byla podle posledních dostupných dat EUROSTATU (za září) nejvyšší v celé EU a to 2,2 % (průměr EU 6 %). Nejvyšší podíl nezaměstnaných osob byl v říjnu v Ústeckém kraji (5,3 %) a Moravskoslezském kraji (4,9 %). Naopak nejnižší nezaměstnanost byla v Pardubickém kraji (2,5 %). Podporu v nezaměstnanosti pobíralo 74 139 UoZ, tj. 29 % všech UoZ vedených v evidenci. Počet hlášených volných pracovních míst poklesl na 297 360. Na jedno volné pracovní místo připadá v ČR v průměru 0,9 uchazeče o zaměstnání. U přibližně 71,8 % z těchto volných pracovních míst zaměstnavatelé poptávají uchazeče ze základním či nižším vzděláním. 71,9 % pak tvoří volná místa vhodná i pro cizince.

Informace o nezaměstnanosti – Pardubický kraj – říjen 2022

K 31. 10. 2022 evidoval Úřad práce ČR (ÚP ČR), Krajská pobočka v Pardubicích celkem 8 864 UoZ. Podíl nezaměstnaných zůstal na 2,5 %. Během října podalo žádost o zprostředkování zaměstnání a zavedení do evidence ÚP ČR v rámci Pardubického kraje 1 619 osob. Z evidence během měsíce odešlo celkem 1 697 uchazečů (ukončená evidence, vyřazení uchazečů). Podporu v nezaměstnanosti pobíralo 3 398 uchazečů o zaměstnání, tj. 38,3 % všech uchazečů vedených v evidenci. Kraj evidoval k 31. 10. 2022 celkem 16 375 volných pracovních míst. Na jedno volné pracovní místo připadalo v průměru 0,5 uchazeče, z toho nejvíce v okrese Svitavy (0,8).

Podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu v Pardubickém kraji: Lito-myšl (1,6 %), Ústí nad Orlicí (1,7 %), Žamberk (1,7 %), Holice (1,8 %), Polička (2,0 %), Hlinsko (2,2 %), Vysoké Mýto (2,4 %), Chrudim (2,4 %), Pardubice (2,6 %), Lanškroun (2,6 %), Česká Třebová (2,7 %), Králupy (2,8 %), Svitavy (2,8 %), Přelouč (3,5 %), Moravská Třebová (3,7 %).

Informace o nezaměstnanosti – okres Pardubice – říjen 2022

K 31. 10. 2022 bylo evidováno 3 168 osob. V průběhu října došlo v okrese Pardubice k nárůstu počtu nezaměstnaných o 2 osoby. Podíl nezaměst-

naných osob na obyvatelstvu se zvýšil na hodnotu 2,7 %. Na poptávkové straně trhu práce bylo k 31. 10. 2022 evidováno celkem 7 048 volných pracovních míst. Z celkového počtu volných pracovních míst bylo pouze 629, tj. 8,9 % míst bez příznaku „pro cizince“. Na dalších 6 419 pozic pak mohli zaměstnavatelé přijímat také pracovníky ze zahraničí. Na jedno volné místo připadalo v průměru 0,4 uchazeče.

Vybrané obce region Přeloučsko – Údaj o počtu nezaměstnaných v obcích je získán ze statistiky obcí (GIS0) z IS Okpráce

název	Uchazeči o zaměstnání (UoZ) celkem	Podíl nezam. na obyvatelstvu v %
Přelouč	245	3,9
Chvaletice	94	4,6
Břehy	32	4,1
Choltice	18	2,3

Nejvyšší nezaměstnanost za měsíc říjen 2022 byla v obcích regionu Přeloučsko:

Žárvice 7,4 % (5), Jedousov 4,9 % (5), Zdechovice 4,8 % (22), Sovolusky 4,6 % (4), Chvaletice 4,6 % (94), Újezd u Přelouče 4,4 % (6), Selmice 4,6 % (4), Sopřech 4,2 % (8).

Sledujte průběžné informace na: www.uradprace.cz. Zde najdete informace ohledně aktuálních úředních hodin, formuláře, kontakty na pracovníky a další informace.

Kontakty na pracovníky Přelouč:

<https://www.uradprace.cz/web/cz/prelouc>
vedoucí

950 144 407

martina.malinska@uradprace.cz

zprostředkování zaměstnání

950 144 401–406

NSD – hmotná nouze

950 144 520/503

SSP

950 144 501/502/504

příspěvek na péči

950 144 521/505/723

dávky OZP (průkazky)

950 144 506

Zpráva z podkladů ÚP

HLEDÁME NOVÝ TVÁŘE

+420 605 248 049

TECHNOLOGIE POD KONTROLOU. SPOLEČNĚ!

Projektant el. a MaR
Šéfmontér
Montážní technik
Technik údržby
Projektový manažer
Obchodní manažer
a další

SUMO

Z historie přeloučského židovského obyvatelstva (80 let od transportu do koncentračních táborů)

V prosinci uběhlo již osm desetiletí od chvíle, kdy bylo v podstatě veškeré obyvatelstvo židovského původu z Přelouče transportováno do koncentračních táborů, z kterých se již (až na drobné výjimky) nikdo nevrátil. Fakticky tak došlo k zániku této přeloučské menšiny. U této smutné příležitosti si můžeme stručně připomenout historii židovského obyvatelstva v Přelouči.

Již v roce 1537 je zaznamenána v přeloučském urbáři osoba označovaná jako „Žid“. Na konci 16. století jich bylo určitě již více a v roce 1651 víme o Abrahamu Aronovi z Frýdlantu. Ten koupil pozemek u lesa Hájek (dnes v blízkosti továrny SVOS), kde založil roku 1680 první přeloučský židovský hřbitov. Jinak ale v Přelouči tehdy ještě židovská obec jako taková nebyla a přeloučští židé organizačně spadali pod Heřmanův Městec. Nesměli vlastnit nemovitosti, proto bydleli v nájmu. Z Přelouče můžeme ze starší doby zmínit ještě rodinu Sušických (kolem poloviny 18. století měl u nás Izák Mojžíš Sušický monopol na výrobu kořalky), doložené máme samozřejmě i další rodiny z obcí na Přeloučsku. Podrobnější soupisy a informace jsou k dispozici z doby po roce 1783. Tehdy byly v Přelouči čtyři rodiny. První židovský hřbitov byl zrušen roku 1874 a dnes se po něm nedochovaly žádné památky.

Původně se scházeli kolem roku 1800 v modlitebně v domě čp. 225 v dnešní Hradecké ulici. Budova přeloučské synagogy vystavěná v letech 1860–1861 za 8000 zlatých se nacházela v dnešní ulici Tůmy Přeloučského hned pod náměstím za domem čp. 25, vznikla v neorománském slohu (je dobře zachycená např. na pohlednici z doby kolem roku 1900). Hmotově se dochovala dodnes, ale je již značně přestavěná. Židé ji užívali jen do roku 1937, poté ji pronajímali Církvi československé. Budova školy založené roku 1864 byla přímo u synagogy, chodilo do ní až 37 žáků, provoz ale ukončila roku 1895. Na novém židovském hřbitově z roku 1887, která vznikl v sousedství katolického a evangelického, bylo před druhou světovou válkou více jak 50 náhrobků. Dnes je jich necelých 40 a hřbitov není příliš udržován (k poškození došlo v 80. letech 20. století v době, kdy v jeho blízkosti měla vzniknout rozlučková síň). Nyní je ve správě pražské Židovské obce.

V roce 1840 žilo v Přelouči již více židů, proto byla zavedena jejich první matrika. Nejúspěšnějším obdobím bylo pro přeloučské židy období druhé poloviny 19. století a počátek 20. století (v roce 1900 žilo ve městě 75 židů). Samostatná přeloučská židovská obec byla založena teprve v roce 1896, prvním starostou byl Eduard Freund. Nejvíce členů měla tato obec v roce 1908 a to 165 (včetně vesnic). Před druhou světovou válkou měla ale již jen 50 členů. V letech

1899–1913 v Přelouči sloužil zastupující rabín a učitel náboženství Markus Hirsch.

Roku 1938 došlo ke sloučení s Židovskou náboženskou obcí Pardubice a po válce už v Přelouči k obnově samostatné obce nedošlo. Z významných rodin té doby můžeme jmenovat např. příslušníky rodu Kopperlů, Weissů či Winternitzů. Byli společensky aktivní a věnovali se podnikání. Například František Munk vyráběl ve svém podniku loutky, Oskar Roubíček, Nathan Munk, Alfréd Kahn a další prodávali látky a oděvy apod.

Stejně jako jinde byli i přeloučští Židé za druhé světové války perseklováni, kupříkladu již 15. září 1939 došlo k úmyslnému zapálení umrlčnické komory, která při požáru shořela. V roce 1942, konkrétně 5. a 9. prosince, odešla většina přeloučských Židů transportem

z města. Nejprve byli odvezeni do Terezína (již zde jich část zemřela), zbývající pak roku 1943 do Osvětimi. Oddělení pro dějiny šoa Židovského muzea v Praze eviduje 31 obětí s posledním bydlištěm v Přelouči, jiná literatura ale až 39. Za všechny z nich uvádíme fotografii Ludmily Špicové/Spitzové (1925–1943) z přelomu 30. a 40. let 20. století. Válku přežili dle nejnovějších údajů jen asi tři z přeloučských Židů. Synagogu koupila roku 1946 Církve československá (husitská) a postupně ji přestavěla.

Poměrně známou informací je, že v roce 1945 v Přelouči zastavil tzv. transport smri, který veze z Osvětimi. Zemřel zde a byl pochován i ve své době velmi známý skladatel Casimir Oberfeld (1903–1945), který byl částečně židovského původu. Jeho ostatky byly v roce 2016 exhumovány a převezeny do Paříže. Dnes si můžeme naše židovské spolubčany připomenout na torzu židovského hřbitova (kromě náhrobků se dochovala i márnice) a u pomníku obětí druhé světové války v parku u sokolovny.

Zdroje a literatura:

DOSOUDIL, František. *Kniha obětí nacistického násilí a druhé světové války z okresu Pardubice (léta 1938–1946)*. Pardubice: Východočeské muzeum Pardubice ve spolupráci s Českým svazem bojovníků za svobodu, Okresním výborem v Pardubicích, 2005, 210 s.

LANGOVÁ, Alžběta; RŮŽIČKOVÁ, Renáta. *Stopy Židů v Pardubickém kraji*. [Pardubice]: Pardubický kraj, 2018, 143 s.

Pod hvězdou Davidovou: Židé na Pardubicku od 16. století do současnosti: výběrový katalog k výstavě uspořádané ve Státním okresním archivu Pardubice v roce 2012. Pardubice: Státní okresní archiv Pardubice, 2014, 178 s.

TETŘEV, Jan; VINCENCIOVÁ, Hana. *Dějiny města Přelouče: díl čtvrtý, 1918–1989*. Přelouč: Město Přelouč, 2007, 365 s.

MAZAL, Tomáš. Neznámá z Venezie. Tajemný příběh z přeloučského židovského hřbitova. *Roš Chodeš*, 2022, č. 4, s. 14

Přednáška PhDr. Miroslava Tyče, Ph. D. z roku 2016 proslovená v přednáškovém sále KICMP

Mgr. Matěj Pešta, správce muzejních sbírek, KICMP, +420 731 697 085, muzeum@kicmp.cz

DVĚ ŽELEZNOHORSKÁ VÝROČÍ

„Od pradávná se táhne naší krajinou pás Železných hor. Shlíží na naše životy a bude sledovat i životy dalších lidských pokolení. Láká nás k procházkám i k zamyšlení nad krásou a smyslem přírody.“

Ivana Matyková –
kořeny vsazená do Podhradí
a celým životem spjatá s Lichnicí

Dvě chrudimské výstavy

Na podzim tohoto roku (16. 9.–13. 11.) byly v Regionálním muzeu v Chrudimi k vidění dvě zajímavé výstavy, které se z části týkaly i Přeloučska. I z tohoto důvodu bude dobré se za nimi ohlédnout a rozvést některá veřejnosti předložená témata.

První z nich nesla název Miliony let Železných hor a podtitul 10 let Národního geoparku Železné hory. Myšlenková mapa na začátku této výstavy nabízela shrnutí dosavadní činnosti geoparku. Jedná se např. o budování venkovních expozic (v našem kraji – geologické prvky na hřišti v Lipolticích, expozice Cesta vody v Bukovině a geologická expozice v Horních Raškovcích), stezek (např. cyklostezka MAGEO neboli Malý geologický okruh mezi Chvaleticemi a Lipolticemi) a výzkumnou činnost a nové objevy (z našeho kraje uvedeny fosfáty z Litošic a pravěká fauna u Brloha). Na výstavě bylo možné si prohlédnout mnohé krásné

Obraz Petra Modlitby Mořské houby v Železných horách

Ostny ježovky z chrtnického lomu

nerosty, z nichž některé pocházely od Sovolusk a mnohé z Chvaletic (např. vivianity – chvaletické „safíry“, růžový rodochrozit nebo břidlice obsahující množství pyritů). Atraktivní byly jistě i zkameněliny, z našeho kraje ostny ježovky z chrtnického lomu. Výjimečné byly i fragmenty trupu největšího trilobita kambria v Čechách z vrchu Palác nad Heřmanovým Městcem. Obrazy Petra Modlitby nabízely pak zajímavé rekonstrukce podoby jednotlivých míst Železných hor v pravěku. Na plakáty a upoutávky se dostala malba Mořské houby v Železných horách. Zachycuje situaci, kdy bylo území Čech před 100 miliony let zaplaveno mořem. Na obou stranách Železných hor se nachází mnohé doklady této situace. „Ve svrchnokřídových slínovcích u Chrtníků byly nalézány tisíce zbytků mořských hub rozmanitých tvarů a velikostí.“ Chrtníky jsou těmito „houbovými útesy“ proslulé, fotografií je připomněla i druhá ze zde popisovaných výstav.

Ta byla nazvána Rezaví? Nerezaví? s podtitulem 30 let Chráněné krajinné oblasti Železné hory. Zatímco se první výstava zaměřovala úzce na geologii, tato nabízela komplexnější pohled na libežnou krajinu Železných hor, na její současnost, faunu a flóru, utváření krajiny i lidská sídla. Návštěvníky muzea z Přelouče snad mohl nejvíce zaujmout pohled do vitríny se starými železnohorskými odrůdami jablek, protože mezi nimi náleželo čestné místo i přeloučskému šišáku. (Úvodní slova kastelánky hradu Lichnice byla opsána právě na této výstavě.)

Přednášky a kniha Tomáše Pavlíka

Zmíněné chrudimské výstavy měly bohatý doprovodný program. V něm mě nejvíce zaujaly přednášky Tomáše Pavlíka, zajímavé osobnosti města Chrudim. T. Pavlík (1947) je především velmi originální osobností, která propojuje zájem o region (Chrudim, Železné hory) s globálními tématy (především antickými mýty). Sympatický je i důraz na rodinné zázemí (pomoc noučat při přednáškách), nevšední dojem pak dotváří výtvarný talent a hlavně dar řeči T. Pavlíka. Nedílnou součástí přednášek je i řada ukázek ze sbírek zmíněného, a to mnohdy kuriózního rázu. Ukazován je tak kamínek z Marsu nebo třeba nejstarší pevná hmota planety Země.

V Chrudimi postupně zazněly tři přednášky – Železné hory a roh hojnosti (3. 11.), Mytické nestvůry v přírodě Chrudimska (10. 11.) a Antická tragédie v geoparku (24. 11.). Přednášky jsou především hledáním souvislostí mezi přírodou Železných hor (řekněme – do značné míry i přírodou běžnou) a světem mýtů. Tato souvislost je často nacházena v názvosloví živé i neživé přírody.

Přeloučský šišák na chrudimské výstavě

Chcete příklady? Tak například Harpyje. Měly dívčí hlavu a silné ptačí tělo. Jejich úkolem bylo trestat. Nejznámější je jejich trápení Fínea, kterému rvaly jídlo od úst a zbytek jeho jídla potřísnily svými výkaly. Fíneus tak trpěl neustálým hladem. Taková scéna se může vcelku běžně odehrát i v našich domácnostech. Musca harpyia je totiž starší název pro mouchu domácí. I ta nás dokáže svým otravným letem dost zmučit, jistě i pokálet jídlo zvládá, a tak nás může přivést i k hladu.

Lamia byla stvůrou vylézající z podsvětí. Tato napůl žena, napůl had se zmocňovala dětí a unášela je. Z nich a někdy i z dospělých vysávala krev, měla tedy upířský charakter. Dokázala si vyndat oči z důlku, ty pak bděly a hlídaly ve chvíli, kdy zbytek těla spal. Ani si neuvědomujeme, že často procházíme místy, kde jsme doslova obklíčeni těmito Lamie-mi. Lamium album je název pro hluchavku bílou. Název jí přisoudil vzhled bílého květu, který skutečně připomíná rozevřenou tlamu této stvůry.

Řada dalších zajímavostí a nečekaných souvislostí zazněla nejen na chrudimských přednáškách, ale byla také sepsána do podoby knihy T. Pavlíka Vestan – Mytologické postavy v přírodě národního geoparku Železné hory. Zaujmout nás může už jen její předsádka, obsahující kresbu obrysu geoparku. Autor k tvaru obrysu na s. 47 trefně poznamenává: „Tvarem geopark v mapě připomíná dravce letícího směrem k severovýchodu.“ Skutečně – hlavou tohoto dravce je výběžek obsahující Chrudim, ocas je dán spojnicí mezi Malčí, Chotěboří, Ždírcem nad Doubravou a Trhovou Kamenicí, pravé křídlo sahá k Touloucovým maštálím a Novým Hradům, levé křídlo zasahuje do oblasti Přeloučska. Jsou tu napsána jména obcí, o nichž se kniha zmiňuje – Chvaletice, Zdechovice, Spytovice, Jankovice, Brloh, Litošice, Lipol-

tice, Choltice, Chrtínky, Sovolusky, Urbanice, Turkovice, Svojišice, Stojice a Svinčany.

Kde se vzal název Železné hory?

V jedné z úvodních kapitol knihy Tomáše Pavlíka se dočteme i o okolnostech, za nichž byl poprvé zaznamenán název Železné hory. Stalo se tak poprvé v latinsky psané Zbraslavské kronice, sepsané počátkem 14. století. Ta je především chvalozpěvem na nedávno zemřelého krále Václava II. Železné hory jsou tu zmíněny jako místo přepadení průvodu Závíše z Falkenštejna, který tudy putoval roku 1287 do Uher pro svou novou nevěstu – Alžbětu, dceru uherského krále Ladislava IV. Oloupil ho tehdejší pán Lichnice Jindřich-Hynek z Lichtenburka, v kronice uváděný jako Heimannus de Lewchtenburg. Jednalo se o jednu z prvních lekcí povýšenci Závíšovi, který od dob svého soužití s královnou-vdovou Kunhutou vystupoval, jako by byl českým králem. K jeho největším hříchům nyní patřilo, že se hodlal „ozdoben královským rouchem ukázat ve slávě před jiným národem“. Alžběta navíc byla původně jep-tiškou. Chvilu, kdy byl napaden, oloupen a musel si zachránit život útekem do opatovického kláštera, je tak aktem spravedlnosti.

Železné hory vstupují do písemnictví pod latinským názvem Mons Ferreus, což v důsledném překladu vlastně znamená Železná hora. Možná se v jednotném čísle názvu skrývá to, že za Železné hory byl původně považován jejich okraj, výrazný hřbet mezi Podhořany a Běstvinou, v jehož půli najdeme právě lichnický hrad.

K bájným počátkům Železných hor se ještě vrátíme v příštím čísle Roštu.

Text a fotografie **Martin Štěpánek**

Před 540 lety získal Přelouč Štěpán Anděl z Ronovce (díl II.)

Naštěstí si Štěpán Anděl z Ronovce zástavu Přelouče právnicky ihned v roce 1482 dobře zajistil. Brzy nato se na Pardubicku naráz změnila majetkové vztahy. Tehdy roku 1490 nastala dravá majetková expanze moravského velmože Viléma z Pernštejna. **Pevným právním podkladem pro dlouhodobé vlastnictví Přelouče se pro Štěpána Anděla z Ronovce stala listina z 19. listopadu 1482, vydaná bratry Jindřichem a Hynekem, knížaty Minsterberskými, její obsah stvrdil zvláštní listinou z 10. března 1483 ještě král Vladislav Jagellonský.**

Listinou z roku 1482 zastavili bratři z Minsterberka (synové krále Jiřího z Poděbrad) přeloučský statek „**slovněmu panoši Štěpánovi Andělovi z Ronovce a na Štěpánově**“ za částku 2900 zlatých uherských, tedy 2900 kremnických dukátů. V listině je tato částka uvedena jako dluh pravý a spravedlivý. Jedná se o běžnou právníkou formulaci na zástavních listech, ze které nelze usuzovat, jakým způsobem ona pohledávka vznikla. Vzniká ale otázka, zda opravdu Štěpán Anděl skutečně oněch více než 10 kilogramů ryzího zlata půjčil, nebo naverboval a nějaký čas vydržoval pro Minsterberky větší vojenský oddíl. Jisté je, že se jednalo o velmi vysokou částku. **Z obsahu této listiny je také zřejmé, že Štěpán Anděl v době, kdy získal Přelouč, již sídlil na štěpánovské tvrzi, která mu vlastně podle dokumentu patřila nejpozději v roce 1473.** Vysvětlovalo by to jeho dlouhodobý zájem o držbu přeloučského panství, které se rozkládalo hned vedle štěpánovského sídla. **Dokladem je zvláštní právní ujištění, tzv. zástava „do dvou životů“ městečka Přelouče a několika okolních vesnic.** Původní držitel, ani jeho právní nástupci knížata Minsterberská, jejich dědicové, či ten, kdo si od nich koupí kunětickohorské panství, nemohli žádat zpětnou výplatu přeloučské zástavy dříve, než zemře Štěpán Anděl (první život) a dále nejstarší z jeho synů, žijících v době Štěpánova úmrtí, který zástavu převezme (to je ten druhý život).

Připomeneme si, co všechno Štěpán Anděl od Minsterberků získal v roce 1482

Především to bylo městečko naše zápisné Přelouč nad Labem, s domy šenkovními, krčmami, dvory selskými, rybníkem, oběma mlýny, Labem, přívozem, se všemi jezery a dalšími důchody a příslušnostmi, s dědinami Velkou Lhotou, Malou Lhotkou, Jankovicemi, Kozašicemi a Škudly. Vedle tohoto zástavního majetku získal Štěpán do své přímé držby i několik dalších vesnic na jih od Přelouče – to byly Benešovice, Brloh a část Seníka. Patřilo mu tedy v Přelouči a okolí mnohé, ale nikoliv dvůr poplužní a popluží Petříkovo s jeho rybníky. Oním „dvorem Petříkovým“ je myšlen velký poplužní dvůr na východním předměstí Přelouče, samostatně zastavený v částce 150 kop grošů českých již někdy koncem sedmdesátých let 15. století Petrovi z Rožďalovic.

Panský dvůr Petra z Rožďalovic v Přelouči z doby Andělů z Ronovce – představa

Záznam, že Štěpán Anděl vlastnil statek Štěpánov a stejnojmennou tvrz již před rokem 1473, je pro historii Přelouče podstatná zpráva, protože tu samou tvrz si ponechal jako své hlavní sídlo na Štěpánově i poté, když získal Přelouč do zástavy. Majetek Štěpána zahrnoval kromě stejnojmenné tvrže a vsi též obce Klenovku, Jedousov a zaniklé Nechleby. **Když získal do zástavy Přelouč, nadále si ponechal tvrz na Štěpánově i s přilehlým poplužním panským dvorem.** Všechn majetek, který získal v roce 1482, vlastnil pouze jako dočasnou zástavu, i když dlouhodobou, přesto se jeví jeho rozhodnutí jako neobvyklé. Úvaha je naproti tomu logická – pokud by si Štěpán vybudoval nové sídlo přímo v Přelouči, nikdo by jeho potomkům v budoucnu příslušné investice neuhradil. Již jsme se dozvěděli, že na druhé straně starý panský dvůr v Přelouči držel v zástavě Petr z Rožďalovic, takže vrchnostenské sídlo přímo v Přelouči by nemělo ani odpovídající hospodářské zázemí. **Panský dvůr Petra z Rožďalovic ležel v místech dnešní východní strany Václavského náměstí na tehdejším předměstí Přelouče.**

Štěpán Anděl měl s tímto sousedem Petrem z Rožďalovic pozoruhodný spor

„Petr z Rožďalovic seděním v Přelouči“ požadoval, aby mu přeloučští měšťané k jeho dvoru vykonávali robotní povinnosti. Zřejmě to bylo obvyklé za Jetřicha z Miletínka, který na Přelouči sídlil o něco dříve v letech 1438–1456 (viz I. díl článku), určitý počet robotních dnů měli přeloučští zapsaných v urbáři jako svou povinnost ještě o mnoho let později. Výše těchto povinností se původně odvíjela od rozsahu obdělávané půdy. Nelze zjistit, zda jde o starší středověký systém poddanských dávek, či zda byly tyto dávky stanoveny v době obnovy městečka po husitských válkách, což je historikem Petrem Vorlem považováno za více pravděpodobné.

Měšťané přeloučskému pánu povinnost roboty odpírali. Byli ochotni robotovat, jak jim povinnost ukládala, ale pouze své vlastní vrchnosti, tedy ve prospěch Štěpána Anděla. Ten pochopitelně stál při svých a tak se celý spor dostal k posouzení knížeti Jindřichovi z Minsterberka, od něho Petr z Rožďalovic a Štěpán Anděl z Ronovce svou přeloučskou zástavu získali. Z listiny, kterou kníže na Kunětické hoře vydal 5. března 1487, je vidět, že vyhověl oběma. Podle té listiny neměli přeloučští sousedé povinnost roboty ke zdejšímu dvoru. Petrovi z Rožďalovic přiznal odškodné pravidelnou roční naturální rentu 12 džberů kaprů z panství kuněticko-horského.

Listinu svými pečeti stvrdili i minsterberský maršálek Zbyněk Bochovec z Bochova, dále Kliment z Jakšova, kancléř knížete Jindřicha, a purkrabí na Kunětické hoře Šimon Sudlice z Žernovic.

Jak Štěpán Anděl vyřešil povinnost vypomáhat na panském

Robotní práci přeloučských měšťanů ani předměstských sedláků Štěpán Anděl nepotřeboval. Jejich starší povinnost vypomáhat při panském několik dní do roka při žních a zorat určené množství panských polí převedl na stálý peněžní plat. Namísto jednoho dne práce pacholka při žních mu odváděli **do pokladny na štěpánovskou tvrz** jeden groš český, namísto povinnosti zorat 1 jitro polí platili 4 groše české.

Je zřejmé, že Štěpán Anděl na štěpánovské tvrzi opravdu bydlel, pouze **není známo, jak obrazně vypadala tvrz ve Štěpánově a zda ji Anděl nějak výrazně přestavoval či opevňoval. Známý je pouze pozdější popis z odhadu majetku roku 1696, kde čteme, že tvrz byla z kamene vystavěná, světnicemi, komorami a sklepy opatřená. V prvním patře byly čtyři komnaty a vížka s bicími hodinami. U tvrže byla zahrada, štěpnice, pivovar a mlýn.** Pro ponechání vrchnostenského sídla na Štěpánově hovoří především právní argument, neboť se jednalo o tzv. aloidní (je to označení pro úplné vlastnictví nemovitých věcí, se kterým vlastník mohl volně nakládat) majetek v přímém majetku Štěpána Anděla z Ronovce jako fyzické osoby.

Anděl s jistotou věděl, že tento majetek bez jakýchkoli problémů zdědí jeho potomci, aniž by se museli obávat jeho ztráty proti jeho vlastní vůli. Vrchnostenské sídlo na Štěpánově Andělovým potřebám dostávalo a hlavně do Přelouče bylo odtud, co by kamenem dohodil. **Městečku tedy Štěpán Anděl pohodlně vládl z tvrže v sousední vesnici.**

Štěpánovská tvrz byla po roce 1706 byla opuštěná, přestala sloužit bydlení – představa

Hlavně nic mu při tom nebránilo v podnikatelských aktivitách. Dokázal skvěle využít dočasného vlastnictví Přelouče ke svému prospěchu, ale i k prospěchu samotného městečka. Panství, které Štěpán Anděl soustředil do svých rukou, představovalo poměrně ucelené majetkové území. Mezi drobnými statky, které rozpadem minsterberského majetku na Pardubicku vznikly, představovalo přeloučské panství jednu z největších privátních domén, kterou se podařilo přetvořit ve významné regionální centrum. Přelouč patřila před rokem 1482 k rozlehlelé kunětickohorské oblasti Jindřicha Minsterberského, která přestala na čas existovat, protože zadlužený kníže zastavoval kus po kuse, až mu z velkého panství v roce 1490 zbyl jen samotný hrad.

Hospodářský význam tehdejší Přelouče byl dán v prvé řadě její polohou. Přelouč ležela na tradiční důležité spojnicí Hradec Králové s Kutnou Horou. Ukončení války s uherským králem Matyášem, která sužovala po dvě desetiletí zvláště východní Čechy, přineslo koncem sedmdesátých let 15. století tolik očekávanou dobu míru. Po té se kutnohorské rudné doly znovu staly jedním z nejvýznamnějších center evropské produkce stříbra. Tradiční spojnice mezi severovýchodními oblastmi zemí Koruny české a stříbrným srdcem Království českého znovu ožila karavanami kupeckých vozů. Přelouč na této trase představovala důležitý mezník, jak dokládají dvě listiny krále Vladislava Jagellonského vydané pro města Kutnou Horu a Kolín ve dnech 23. a 24. května 1488. Důkazem je konflikt o právo nuceného skladu a cla z kupeckého zboží, zvláště slaných ryb. Na křižovatce ve Starém Kolíně docházelo ke sporům, zda kupci, přijíždějící od východu od Přelouče, mohou jet přímo do Kutné Hory, či zda musejí oklikou přes Kolín.

Komunikační funkce Přelouče využil Štěpán Anděl z Ronovce

Na místě starého přívozu na Labi zmiňovaného v polovině 15. století dal vystavět dřevěný most. **Most na Labi u Přelouče je poprvé v písemných pramenech výslovně zmíněn roku 1513.** Zmíněný dřevěný most ale existoval o mnoho let dříve, již na přelomu let 1486 a 1487, je to patrné ze soudního záznamu. Tehdy Štěpán Anděl žaloval svého souseda Jana Spytového ze Sekyřic a na Zdechovicích, že k převážení nákladů přes Labe neoprávněně užívá svůj přívoz u Semína. O přeloučském mostu se zde nehovoří, ale ze soudního sporu vyplývá, že Anděl chtěl zabránit zřízení stálého semínského přívozu, aby mu neunikly zisky z mostního mýta. Pokračování článku bude v příštím čísle Roštu.

Použitá literatura: Petr Vorel, Dějiny města Přelouče, díl II.

Marcela Danihelková

Drobné kamenné památky Přeloučska. Boží muka mezi Cholticemi a Svinčany

Co jsou boží muka? Jde o drobnou stavbu ve tvaru sloupu nebo piliře. Jedná se o symbolické ztvárnění sloupu, u kterého byl bičován Ježíš Kristus. V horní části božích muk bývá obraz umučeného Krista, popřípadě některého svatého.

Zhruba ve třetině cesty mezi Cholticemi a Svinčany (směrem od kapličky sv. Antonína) můžeme potkat boží muka (resp. místní kronikář Karel Kabeláč a publikace Pardubicko, Holicko, Přeloučsko z roku 1909 tento typ památky označuje jako morový sloup). Téměř stejná najdeme v blízkosti Choltic také při cestě na Stojice (viz Přeloučský Rošt č. 2/2018) a u Podhorek (viz Přeloučský Rošt č. 5/2018). I u nich tedy lze snad říci, že byla vystavěna na paměť moru v roce 1713. Je ovšem otázka, jestli hned v roce 1713, nebo později, přesně to nelze zřejmě zjistit. Bezpečně je na mapách zachycen až roku 1824. V průběhu 20. století a na začátku

21. století sloup značně sešel a zbyl z něj pouze fragment. Proto byla památka v roce 2020 obnovena, restaurována a v říjnu téhož roku přeloučským farářem Pačlíkem posvěcena.

Tato „nová“ boží muka mají podobu pískovcového víceméně toskánského sloupu na do terénu zapuštěném podstavci o půdorysu 90x90 cm. Zavřen je hlavicí, která je na tři světové strany zdobena vytesanými dvouramennými kříži a směrem k silnici je v malé nise obrázek stylizované Madony (Panny Marie s Ježíškem, resp. jejich hlavy). Dílo završuje kovový dvouramenný kříž. Celkově je památka velmi pěkně zasazena do krajiny.

Z jakých částí se boží muka skládají a kde je nalezneme, o tom někdy příště u jiných božích muk na Přeloučsku.

Text+foto: Jiří Rejl (kurziva)
a Matěj Pešta

Fotohádanka

Správná odpověď na listopadovou fotohádanku zněla: „Černobílý snímek Ladislava Vašáka z roku 1991 zachycuje část ulice Tůmy Přeloučského. V pravé části je též kus domu čp. 131, v pozadí dominantní bytový dům čp. 1381 a část Riegrovy ulice. Nejzajímavější je ale téměř prázdné místo, které bylo v letech 2001–2002 zastavěno bytovým domem čp. 1537–1540. Ten se nachází z menší části v ulici Riegrově, převážně ale v ulici Tůmy Přeloučského. Zde byla samozřejmě dříve starší zástavba a to např. domy čp. 129, 130, 132, 133 a 134. Jejich historie sahá do doby kolem roku 1770, resp. v některých případech přinejmenším do počátku 16. století. Některé z nich byly demolovány kvůli plánované stavbě prodejny, ta ale v 80. letech 20. století zůstala pouze u základové desky (na fotografii je patrná). Některá uvedená čísla popisná byla později druhotně užita.“

V rámci losování se výhercem stal **Ivan Košťál**, gratulujeme. V redakci Roštu je připravený malý dárek. Odpovědi na novou fotohádanku zasílejte na mail: rost@mestoprelouc.cz a děkujeme vám za přízeň.

KURKA
KAMENICTVÍ PRO VÁŠ HŘBITOV

oblíbená a spolehlivá firma na Pardubicku
Vzorková a zakázková prodejna: Pardubice - Milheimova 2813

**VÝROBA A MONTÁŽ HROBŮ
ZE ŽULY A MRAMORU**

Garantujeme nízké ceny - jsme přímí výrobci!

775 337 383 kurka@kamenovyroba.cz
www.kamenictvi-kurka.cz

Orel Přelouč – oddíl florbalu

Nedávné sněhové přeháňky, které zastihly naši domovinu nás nejen zajistě mírně navnadily na přicházející dobu adventní, ale i přesvědčily většinu času zůstat v teple za zavřenými dveřmi. I to je výhoda floorbalu, a to skutečnost, že se hraje v tepelně zajištěných halách a nepodléhá tak zrádným vlivům rozmarného počasí. Orel Přelouč si pro čtenáře Roštu připravil přehled vybraných týmů a také pozvánku na florbalový turnaj pořádaný na přeloučské půdě v sportovní hale ZŠ Smetanova.

Regionální liga mužů

Mužský celek se zatím v nové sezóně trápí a v listopadu si svojí bilanci tým nikterak nevylepšil. Postupně podlehl celkům z Letohradu 2:6 a Orlicku-Třebovska 5:6 a propadl se v celkové tabulce až na jedenáctou příčku. Čtvrtého prosince se pokusí přerušit nyní už pětizápasovou šňůru proher, a to na pardubické palubovce proti týmům Excellent a Titáni.

Regionální liga mužů

Od vydání minulého čísla roštu sehráli starší žáci tři mistrovská utkání. Chlumec nad Cidlinou rozebrali s celkovým skórem 11:1 a triumfovali i v odvetě orelského derby s Rtní v Podkrkonoší 10:2. S lídrem jejich skupiny Hradcem Králové bylo skóre těsných 1:2. Je to právě Hradec, který stojí přeloučskému orlu v cestě za postupem do vyššího výkonnostního koše, kde by mohl změřit síly mj. s celky z Jaroměře, Dobrušky a Hořic.

Pardubický přebor mladších žáků – neděle 18. prosince

9:00 **Orel Přelouč** – IBK Holice
11:30 **Orel Přelouč** – TJ Draci Lanškroun
14:00 **Orel Přelouč** – FbC Vlci Skuteč

Na závěr pak připomínáme, že je možné začít hrát florbal ve všech věkových kategoriích dětí a mládeže. Stačí přijít na trénink v úterý či čtvrtek

mezi 16 a 19 hodinou do městské haly Za Fontánou a přihlásit se u trenérů, nebo zavolat na číslo 732 610 593.

A protože se blíží vánoční čas a nový rok, přejeme všem čtenářům Roštu a obyvatelům Přelouče krásné a požehnané Vánoce a v novém roce 2023 pak pevně zdraví a v neposlední řadě i mnoho zajímavých sportovních aktivit a zážitků.

Václav Kumstýř

FK Přelouč – oddíl fotbalu

Po třech herních měsících skončila podzimní část sezóny.

A mužstvo jako nováček soutěže v Krajském přeboru teprve nabírá zkušenosti, i když podle trenéra Leoše Cirkla mohla být podzimní část sezóny z naší strany lepší. Začátek soutěže nám vůbec nevyšel. Po pěti odehraných kolech jsme měli na bodovém kontě nulu. Naše hra ale rozhodně tak špatná nebyla. Hlavně po psychické stránce to nebylo jednoduché. První body přišly doma s Litomyšlí a potřebná sebedůvěra v dalších zápasech byla znát. Postupně nějaké body přicházely. Ale závěr podzimu nám opět nevyšel dle představ a třeba domácí porážka s Moravany mrzí ještě dnes. V jarní části nesmíme dělat tolik individuálních chyb v obranné činnosti. Neopakovat je a nejlépe se z nich poučit. Samozřejmě musíme zapracovat na koncovce, někdy jsme potřebovali na vstřelenou branku i tři vložené šance. Mrzí nás zranění některých hráčů, ale bohužel i to k fotbalu patří. Na jaro se budeme snažit připravit zase o něco lépe.

B mužstvo v Okresním přeboru přezimuje na třetím místě a v jarní části bude mít postupové ambice.

Dorost, starší a mladší žáci i starší příprava jsou v polovině tabulky svých Krajských soutěží. Mladší příprava svoji podzimní soutěž vyhrála.

R. Novotný

POHŘEBNÍ SLUŽBA A KAMENICTVÍ HORÁK

Provádíme kompletní služby v pohřebnictví pro obřadní síně Chrudim, Pardubice, Hradec Králové a po celé ČR včetně církevních pohřbů a zahraničních převozů za nízké ceny.

NAŠE RODINNÁ FIRMA JE JEDINÁ V KRAJI KTERÁ PROVÁDÍ KOMPLETNÍ POHŘEBNÍ, HŘBITOVNÍ A KAMENICKÉ SLUŽBY

WWW.POHREBNISLUZBA-HORAK.CZ

KANCELÁŘ:
• Pardubická 1495, Přelouč
PO - PÁ 8.00 - 13.00 hod.

**KOPÁNÍ HROBŮ A STAVBA HROBEK
VÝROBA A MONTÁŽ POMNÍKŮ
OPRAVA HROBŮ**

Pohřební pohotovost 24 hodin denně včetně víkendů a svátků.

**Tel.: 776 86 86 00
Tel.: 466 650 168**

- Spolehlivá a oblíbená firma
- Při zajištění služeb u naší pohřební služby máte od nás uložení urny do hrobu ZDARMA.

Kanceláře Pieta Trejbal

**Soukromá pohřební služba
v Pardubicích a Přelouči
Vazárna květin**

(květiny dle Vašeho přání)
vlastní obřadní síň v Pardubicích

Zajišťujeme:

- * převozy zesnulých po celé ČR
- * zahraniční převozy zesnulých
- * rozloučení v obřadních síních v Pardubicích, Chrudimi a po celé ČR
- * církevní obřady po celé ČR

Stálá služba 24 hodin denně:

731 441 713

www.trejbal-pieta.cz

Připravili jsme pro Vás rozšíření hrobového příslušenství včetně doplňků do kolumbářií.

Velký výběr obalů na urny.

Program hokejbalu v našem areálu na měsíc prosinec!

Všechny naše týmy mají podzimní část již ukončenou, rádi vás opět přivítáme v jarní části soutěže, která bude startovat začátkem března.

Na konci února zřejmě v našem areálu přivítáme reprezentaci ČR U14 při tradičním soustředění, jehož součástí bude také nedělní turnaj.

Aktuální informace najdete vždy na www.hcjestrabi.cz.

Výsledkový servis

Muži: 2. Liga – východ

Ježci Heřmanův Městec „B“ – HC Jeřábek Přelouč
G+A: Vorba (Příhoda), 1:2 (0:0, 1:0, 0:2)
Příhoda (Pospíšil, Lauryn).

HC Jeřábek Přelouč – TJ Lokomotiva Česká Třebová
G+A: Vorba (Kazimír M.), 3:1 (0:0, 1:1, 2:0)
Příhoda (Svoboda, Čapek), Svoboda (Šmíd).

TJ Sršní Svitavy – HC Jeřábek Přelouč 2:0 (0:0, 0:0, 2:0)

SK Hokejbal Letohrad „B“ – HC Jeřábek Přelouč
G+A: Schejbal 3:1 (0:0, 2:1, 1:0)

Muži: ČP 2. kolo

Ježci Heřmanův Městec „B“ – HC Jeřábek Přelouč
G+A: Opasek (Čapek), Svoboda, 13:4 (5:1, 5:2, 3:1)
Schejbal (Šmíd), Schejbal (Šmíd).

SŽ: Liga SŽ – východ

HBC Pce (bílá) – HC Jeřábek Přelouč 1:6 (1:1, 0:2, 0:3)
G+A: Voženílek (Tesař), Kaderová (Voženílek),
Voženílek (Tesař), Voženílek (Novotný),
Voženílek (Novotný), Voženílek.

Ježci Heřmanův Městec – HC Jeřábek Přelouč
G+A: Voženílek, Voženílek, 9:3 (0:0, 6:1, 3:2)
Voženílek (Hlína)

TJ Sršní Svitavy – HC Jeřábek Přelouč 18:1 (5:1, 8:0, 5:0)
G+A: Voženílek (Tesař)

MŽ: Přebor VČ

HC Jeřábek Přelouč – HBC Svítokv Stars Pce 1:12
– Ježci Heřmanův Městec 2:5
– HBC Liberec 9:0

Přípravka: Přebor VČ

HC Jeřábek Přelouč – Ježci Heřmanův Městec 2:1
– HBC Svítokv Stars Pce 2:8
– SK Kometa Polička 3:8
– HBC Rebel Praha 3:2

více na www.hcjestrabi.cz

tlapnet

**RAKETOVÝ
INTERNET!**

www.tlapnet.cz

Vánoční zvyky a tradice

Jaké zvyky a tradice se dnes na Štědrý den ještě u vás dodržují? Máte i nějaké vlastní? Víte, co kdysi neodmyslitelně k vánočním svátkům patřilo? Jaké obyčeje nám naši předkové zanechali? S oslavami vánočních svátků je spojeno mnoho místních či národních zvyklostí. Jesličky, koledy, k Vánocům rozhodně patří i betlém. V Čechách se tento zvyk objevuje roku 1560 v kostele sv. Klimenta v Praze. Charakter Vánoc do značné míry ovlivňují také koledy, česká tradice koled je pak zvláště bohatá.

24. prosince bývá tradicí, že se schází celá rodina na slavnostní večeři.

Samotná večeře se tradičně skládala z rybí polévky, bramborového salátu s kaprem a během její konzumace se dodržovaly jisté zvyklosti: Mohlo se připravit o talíř více pro nečekanou návštěvu, případně položit pod talíř minci či šupinu. Od štědrovečerní tabule se obvykle směla vzdalovat pouze hospodyně. Po večeři bývá zvykem rozbalovat vánoční dárky, které dětem v českých zemích přináší „Ježíšek“. Štědrý den tradičně vrcholí půlnoční mší, na které se zpívají koledy a začíná samotná církevní oslava narození Krista. Se štědrým večerem se pojí i řada lidových zvyků: lití olova, pouštění ořechových lodiček, házení střevíčkem či třesení bezem a další.

Šupiny pod talíř – před štědrovečerní večeří dejte každému ze stůlníků pod talíř kapří šupinu, ta by měla zajistit, aby měl v příštím roce dost peněz.

Hvězda

Od dávnověku byly hvězdy pokládány za mocné nebeské bytosti, které mohou ovliv-

ňovat osudy lidí. Objevení nové hvězdy na obloze bylo vždy pokládáno za předzvěst důležité události. O původu betlémské hvězdy se dodnes vede řada diskuzí i v odborných kruzích, a ať již byl její původ jakýkoli, vždy bude symbolizovat víru v nové, lepší časy.

Anděl

Průvodce vánočního času je anděl – objevuje se jako postava z průvodu sv. Mikuláše i jako figurka k vánoční dekoraci. Postava anděla troubícího na roh zavěšená nad vánoční stůl prý dokáže přivést do domu duše zemřelých předků i usmířit rozkmitené příbuzné.

Rozkrojené jablíčko

Po štědrovečerní večeři si každý může rozkrojit jablko, napříč, tedy kolmo na stopku. Kdo ve svém jablku nalezne pěticičkou „hvězdičku“ ze zdravých jader, může být spokojen. V příštím roce ho čeká zdraví a štěstí. Pokud je jádřinec červavý, lze se nadít nemoci. A když místo pěticičky hvězdičky jsou jádřínka uspořádána do tvaru křížku, hrozí nejhorší. Osudu lze napomoci výběrem zdravého, velkého jablka. Podobnou informací jako jablka podle tradice ukrývají i vlašské ořechy. Kdo ve čtyřech nalezne zdravá jádřínka, bude sám zdravý celý rok.

Zlaté prasátko

Jedná se o tradici, kdy se tvrdí, že pokud vydržíte celý Štědrý den se postit, tak večer se vám pak zjeví zlaté prasátko, které vám zaručí hojnost a dobrou úrodu na celý příští rok.

Skořápkové lodičky

Poetický zvyk, který upoutá (nejen) každé dítě, je pouštění lodiček z ořechových skořápek. Ořechová lodička se zapálenou svíčkou se vypustí do větší nádoby s vodou. Její plavba předznamenává životní dráhu toho, kdo ji vyslal.

Co lodička prozradí?

- Zůstane u břehu – nečekají vás žádné změny
- Okamžitě se potopí – veškerá snaha zlepšit svou situaci bude marná
- Potopí se až po chvíli – vlastním přičiněním nebo hrou náhod se vaše snažení přes dobrý začátek mine účinkem
- Pluje bok po boku s jinou lodičkou – láska a přátelství, též výhodná obchodní spolupráce. Pluje-li jedna lodička napřed, její tvůrce bude ve vztahu dominovat. Čím déle plují vedle sebe, tím bude vztah pevnější.
- Všechny lodičky v kruhu – v rodinném kruhu bude přátelství, úcta a tolerance
- Jedna lodička uprostřed kruhu – její majitel potřebuje ochranu a pomoc.
- Jedna lodička mimo rodinný kruh – její tvůrce v nadcházejícím roce rodinu opustí
- Lodička sama dopluje k druhému břehu – úspěšně a bez pomoci získáte, po čem toužíte
- Lodička se točí v kruhu – nerozhodnost, přešlapování na místě, ujasněte si, co od života chcete
- Lodička potopí jinou lodičku – majitel „agresivní“ lodičky chce své plány uskutečnit za každou cenu. Pokud jde o lodičky partnerů, znamená to rozchod či vážnou krizi. Jsou-li to lodičky sourozenců, jde o žárlivost agresora.
- Váhavá lodička, která se drží nejprve u břehu a pak vypluje a dorazí na protilehlý břeh znamená, že po počátečních zmatcích najdete správnou cestu k uskutečnění svých cílů.

- Lodička nabere vodu, ale přesto dorazí k druhému břehu: svůj záměr uskutečnit s odřenýma ušima.
- Lodička mění partnery a vždy se na nějakou dobu připojí k jiné: budete hledat sami sebe a ujasňovat si své plány a touhy.
- Zhasne-li svíčka v okamžiku, kdy vyslovíte svou otázku, jste neupřímní k sobě i k ostatním.
- Zhasne-li svíčka v plující lodičce, která se sice nepotopí, ale zůstane v přístavu, je vám ve skutečnosti záležitost, na kterou jste se ptali, lhostejná.
- Lodička se připojí k jiné a té zhasne svíčka: svým chováním zapříčiníte ztrátu lásky či odmítnutí.

Rozkvetlá Barborka

Svobodná dívka si na svátek sv. Barbory (4. prosince) utrhne větvičku třesně nebo zlatého deště. Pokud jí snítka rozkvetne do Štědrého dne, příští rok se vdá. Dnes si „Barborky“ do domácností pořizují nejen svobodné dívky jde o velmi rozšířený zvyk, který spíše než znamení svatby přináší díky rozkvetlým větvíčkám připomínku jara.... barborky prostě v Česku k Vánocům patří bez ohledu na to, jestli jsou v rodině dvě svobodné dcery nebo tři neposední kluci.

Lití olova

Nad plamenem či na kamnech se roztaví kousek olova, které se posléze najednou vylíže do nádoby s vodou. Podle tvaru, do kterého olovo ve vodě ztuhne, přítomní usuzují, co dotyčného čeká.

Malá pomoc při „čtení“:

- čáry rovné – spokojený, klidný život

- čáry vlnité – nejasnosti, zmatky, cestování, duševní zmatky
- půlkruh – falešný přítel, zrada, rozchod s milovaným člověkem
- jeden uzavřený kruh – finanční zisk, dictví, dar
- více dobře vyvedených kruhů – štěstí, blahobyť, hodně dětí
- dva kruhy – svatba
- jedno velké a jedno nebo několik menších – láska k dětem, též starosti

Házení střívcem

Pata nebo špička? Na Štědrý den se svobodné dívky mohou svého osudu zeptat, čeká-li je v příštím roce svatba. Dívka hází střívcem přes hlavu. Jestliže dopadne patou ke dveřím, zůstane i nadále doma. Pokud ale bota zamíří špičkou ze dveří ven, čekají dotyčnou vdavky a odchod od rodičů.

Třesení stromkem

Tedy nikoliv vašim vánočním stromkem, ale nejčastěji mladou jabloní, bezem či zlatým deštěm na zahradě. Děvče si vyběhlo po večeri na zahradu, zatřásl stromkem a odkud se první ozval pes, odtud (z toho směru) měl přijít ženich. Dodnes se tento zvyk dodržuje snad už jen někde na Moravě, možná bychom dívku třesoucí stromem na Štědrý večer ale hledali dnes už marně.... více štěstí bychom určitě měli na „sociálních sítích“...

Štěstička

Na malé papírky se napíše zpravidla jednoslovná hesla (štěstí, zdraví, bohatství, svatba, dítě atd.) a ty se vloží do nádoby. Stolovníci pak po večeri losují. Převládají samozřejmě pozitivní hesla! Použité heslo se vrací do nádoby zpět, aby další losující si mohl vytáhnout svou budoucnost z plné škály osudu.

Jmelí

Lidé si jeho zelené, postříbřené či pozlacené snítky nejčastěji připevňují na lustr, případně nad dveře. Zřejmě proto, že pod zavěšeným jmelím má muž právo políbit jakoukoli dívku či ženu. Nebo proto, že „kdo

se pod jmelím políbí, druhému se zalíbí“ a jejich láska bude po způsobu jmelí věčně zelená. Každopádně darované jmelí nosí štěstí, a tak se při vánočních návštěvách hodí s sebou snítka přinést.

Bosou nohou na sekyru

Zajímavá je i tradice stoupání si bosou nohou na sekeru ležící na zemi – to prý mělo zaručit, že dotyčného pak celý rok nebolety nohy.

Cibule a sůl prozradí počasí

Z cibule naloupeme dvanáct 'sukének', dáme je do řady vedle sebe a do každé nasypte trochu soli. Jednotlivé sukénky znamenají jeden měsíc v roce. Na které se sůl do rána rozpustí, v tom měsíci bude pršet, ve kterém zvlhne, ten bude srážkově průměrný, a ve kterém většina zůstane, v tom lze čekat sucho.

Co přináší o Štědrém dni štěstí?

Když na Štědrý den vystřelíte z pušky směrem k Měsíci.

Co rozhodně nedělat?

- Na Štědrý den se nesmí prát, přináší to smůlu.
- Na Štědrý den se nemají čistit stáje, dobytek by pak kulhal.
- Před půlnoční mši se nesmí šít ani plést – myši by dílo zničily.
- U štědrovečerního stolu rozhodně nemá být lichý počet stolovníků, lichého by si odvedla Smrt.
- Na Štědrý den se nemá nic vydlužit, jinak se přivolá bída s nouzí.

Čerpáno z internetu – MG

**Krásné prožití vánočních svátků,
vše dobré,
mnoho zdraví a spokojenosti
do nového roku
přeje**

Redakce Roštu

Doplňovačka – „NEJ“ v naší republice

Tajenka listopadové doplňovačky byla: **Kubova Huť**

Kubova Huť se nachází v okrese Prachatice v Jihočeském kraji, na území Chráněné krajinné oblasti Šumava, zhruba 8 km jižně od Vimperka. Žije zde 94 obyvatel. Kubova Huť a celá podboubínská krajina je vyhledávaným místem pro letní i zimní rekreaci. Kubova Huť patří do římskokatolické farnosti Horní Vltavice. Obec Kubova Huť vznikla na počátku 18. století jako jedna z četných šumavských sklářských osad. První zmínky o ní jsou již z roku 1728, kdy zde Johann Podschneider založil sklářskou huť; sklárna zanikla v roce 1736. Nově vzniklá osada dostala své jméno po záměckém hejtmánovi Gubovi. Rozkládá se v nadmořské výšce kolem 1000 m, v místech, kudy v minulosti procházela historicky známá Zlatá stezka. V obci je několik historických budov, např. u Kubešů, u Götzů, které jsou ukázkou původní šumavské architektury. Typickou schwarzenberskou myslivnou z r. 1908 je budova, která je na kraji obce.

V jižním sousedství obce se rozkládá přírodní rezervace Hornovltavické pastviny. Při hlavní silnici, asi 600 m severozápadně od nádraží, roste památný strom – jasan ztepilý. 30 metrů vysoký jasan rostl u stavení pod silnicí Kubova Huť – Vimperk. Ochrana zrušena 8. 8. 2013, pokácen 15. 12. 2013. Čerpáno z internetu

V rámci losování se výherkyní stala **Helena Špačková**, gratulujeme. V redakci Roštu je připravený malý dárek. Nové odpovědi zasílejte jako vždy do redakce Roštu na mail: rost@mestoprelouc.cz.

DOPLŇOVAČKA

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
P	K	P	K	P	K	P	K	P	K	P	K	P	K
Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y

Město, kde se nachází Střední uměleckoprůmyslová škola sklářská.

- Průkopy pod něčím. – 2. Boty fotbalisty. – 3. Části vět. – 4. Kamery (zdobně). – 5. Továrny. – 6. Nevelké části lodí. – 7. Nepovedené skoky do vody. – 8. Tance. – 9. Pahýlečky. – 10. Malé kleště. – 11. Poloviny (obecně). – 12. Zdravotnická zařízení při fakultách. – 13. Boty do hor. – 14. Zemědělská stavení.

KŘÍŽOVKY 2022 – FILMY S FRANTIŠKEM FILIPOVSKÝM

Správné znění listopadové křížovky bylo: **Co je doma, to se počítá**. V rámci losování se výhercem stal **František Fučík**, gratulujeme. Malý dárek je připravený v redakci Roštu.

Všem děkujeme za přízeň a těšíme se na vaše nové odpovědi, které zasílejte na mail: rost@mestoprelouc.cz nebo volejte na telefon **466 094 103**.

	VYHNULÝ PTAČ	KNĚZ	NEVJET NA NĚCO	OBVATEL ORAVY	SPZ SOKOLOV	MUŽSKÉ JMÉNO	PŘENOSNÝ POČÍTAČ	KÓD ITALIE		STOVKA JIŽNÍCH PLODŮ	TAHLE	STARÉ ZAJÍMENO	PRYČ	KRAJINA KOLEM	ČÍSLE
PŘESTAT NOSIT									STATEK (SLOVEN.)						
PROVÁDĚT OPERACI									JAPON, POLITIK KVĚTINA (ZDROB.)						
ŽENSKÉ JMÉNO					PŘEDLOŽKA ZKR. ATLETICKÉHO KLUBU			SPZ KOLÍN DVOŘÁKOVY INICIÁLY		KORÁLOVÝ OSTROV ČÁST OBRAZU					
NAŠE ŘEKA						UMYVADLO (OB.) NAŠ SPIŠOVATEL				JANINŠKÝ PAŠA TKANÍM VYTVOŘIT					
	VÝVRAT STROMŮ	Tajenka DÝMKA													
DRANCOVÁNÍ					MPZ EGYPT NAŠE OBEC			ČAS (ANGL.) PŘEDLOŽKA					MINULÝ ROK	ESTONSKÉ SIDLO	KÓD LETIŠTĚ KANDI
VEN (ANGL.)				KAISER, INICIÁLY SOUHLAS			ZÁZRAK DŘÍVĚJŠÍ LOTYŠSKÉ PLATIDLO			NÁPOR OTEC (SLOVEN.)					
INICIÁLY HERCE LAKOMÉHO			ČÁST ATOLU SPZ OLOMOUC						SOUZVUK TONŮ NEBO (ANGL.)						
ORGÁN ZRAKU SEVERÁNA								ÚDER NOHOU							
KRESLIT							MON- GOLŠTÍ PASTEVCÍ							ARE, KDC, TANAKA, TIME	

VŠECHNY TAJENKY (křížovka, doplňovačka, fotohádanka) HLÁSIT DO 23. 12. 2022!

Přeloučský Rošt – měsíčník, periodický tisk územního samosprávného celku, evidenční číslo MK ČR E 11513, číslo 12 – 2. prosince 2022. Vydává: Město Přelouč, Československé armády 1665, 535 33 Přelouč, IČO 00274101. Šéfredaktorka Marcela Gryčová. Sídlo redakce: MěÚ Přelouč, Československé armády 1665, 535 33 Přelouč, tel.: 466 094 103, fax: 466 094 104, e-mail: rost@mestoprelouc.cz, podávání novinových zásilek povoleno OdSP Pardubice č.j. 1344/92-PP/1 ze dne 6. 5. 1992. Vytiskl TNM Print s.r.o. Poděbrady, počet výtisků 1200. Redakce neodpovídá za obsah příspěvků poskytnutých čtenáři a inzery. Redakce si vyhrazuje právo příspěvků zkracovat bez souhlasu autora. **Uzávěrka příštího čísla je 21. 12. 2022.**

Program kina prosinec 2022

Kulturní a informační centrum města Přelouče

Městské kino, Pardubická 687, telefon 773 533 999

www.ksmp.cz/kino/program/

1. 12.	IL BOEMO	ČR, IT, SLO-životopisný, hudební: Historický velkořím je inspirován skutečným příběhem jednoho z nejvyhledávanějších hudebních skladatelů druhé poloviny 18. století – Josefa Myslivečka. Zavede diváka do slunné Itálie, kde Mysliveček žil, tvořil, stal se legendou, ale také zemřel v zapomnění.	Čtvrtek	19:30	140 min.
V kinech od:					
10/2022	110 Kč	mluveno česky	mládeži do 12 let nevhodný		
2. 12.	ÚSMĚV	USA-horor: Psychiatrická Rose vyšetřuje mladou pacientku na pokraji nervového zhroucení. Žena trpí halucinacemi, pronásledují ji velmi znepokojivé vize, ovšem není to nic, co by zkušená terapeutka nezvládla. Jenže pak se jí po tváři rozlije podivný úsměv...	Pátek	19:30	115 min.
V kinech od:					
10/2022	130 Kč		mládeži do 12 let nevhodný		
3. 12.	A PAK PŘIŠLA LÁSKA...	ČR-drama, komedie: Psycholožka Kristýna (Pavla Tomicová) zoufale hledá lásku a štěstí. Rozhodne se proto odjet se svou dospělou dcerou Sárou (Sara Venclovská) na ozdravný víkend za kartářkou Zdenou (Tereza Hořová). Skrze pochybné rodové léčení a výklady karet zjistí víc nejen o svém problematickém vztahu k okolí, ale i ke své dceři a sobě samotné. Přijde na konci uzdravování konečně i láska?	Sobota	19:30	87 min.
V kinech od:					
12/2022	120 Kč	mluveno česky	mládeži do 12 let nevhodný		
4. 12.	PRINCEZNA ZAKLETÁ V ČASE 2	ČR-pohádka, fantasy: Mladá alchymistka Amélie (Eliška Křenková) získává zakázanou kouzelnou moc: dokáže částečně ovlivňovat tok času. Zneužívání nových schopností ji však rozštěpí v čase a Amélie ze současnosti se tak setkává s Amélií z minulosti, která ji od té chvíle provází na každém kroku. Z dávno zapomenutých temnot času navíc povstává nová hrozba, alchymista nazývaný Pán run (Ján Jackuliak), jenž touží získat vládu nad veškerou magií v Oberonu.	Neděle	16:00	134 min.
V kinech od:					
11/2022	130 Kč	mluveno česky	mládeži přístupný		
7. 12.	VÁNOČNÍ PŘÍBĚH	ČR-komedie: Originální snímek plný nečekaných situací, emocí, dojemných chvil, ale i zábavy odkrývá rodinné vztahy u Skálů, kde „vládne“ známá herečka Skálová v podání Jiřiny Bohdalové. Její syn ztvárněn Karlem Rodenem řeší svoji prostοřekost a přítelkyni. U Pazderků se zase probírají nezvaní hosté a vzájemné vztahy, ale u svátečního stolu se nakonec sejdou Jiří Lábus i Oldřich Kaiser, Jitka Sedláčková, Pavla Beretová, Mária Málková, Albert Čuba nebo Anna Fialová.	Středa	19:30	118 min.
V kinech od:					
11/2015	140 Kč	mluveno česky	mládeži do 12 let nevhodný		
9. 12.	SAMI DOMA	ČR-komedie: Z jedné návštěvy se stal večírek, z večírku spolubydlení. Filmař a muzikant Jan Foukal a Albert Romanutti, frontman kapely Bert & Friends a nepřehlédnutelná postava české hudební scény, se ocitají v rolích hlavních hrdinů první české bromance. Honza si čerstvě pronajal byt, aby řešil rodinnou situaci. Bert kvůli koronavirové pandemii přišel o koncerty a právě se rozešel s holkou...	Pátek	19:30	74 min.
V kinech od:					
11/2022	120 Kč	mluveno česky	mládeži do 12 let nevhodný		
10. 12.	IL BOEMO	ČR, IT, SLO-životopisný, hudební: Historický velkořím je inspirován skutečným příběhem jednoho z nejvyhledávanějších hudebních skladatelů druhé poloviny 18. století – Josefa Myslivečka. Zavede diváka do slunné Itálie, kde Mysliveček žil, tvořil, stal se legendou, ale také zemřel v zapomnění.	Sobota	19:30	140 min.
V kinech od:					
10/2022	110 Kč	mluveno česky	mládeži do 12 let nevhodný		

11. 12.	NEJVĚTŠÍ DAR	ČR-pohádka: V dávných dobách ovládali naši zemi pohanští bohové a bohyně. Nejen na Valašsku dobře známý bůh Radegast, ale plno jiných – dobrých... i zlých, laskavých i hašteřivých, veselých i vážných. To jsou hrdinové pohádky Největší dar. A kromě nich také svérázní obyvatelé malé valašské vsí. Jak to dopadne, když se bohové začnou plést do života lidem a lidé do života bohům?	Neděle	16:00	93 min.
V kinech od:					
12/2022	120 Kč	mluveno česky	mládeži přístupný		
14. 12.	EOS: : PISSARRO - THE FATHER OF IMPRESSIONISM	VB-dokument: Bez „otce impresionismu“ Camilla Pissarra by nebylo žádné impresionistické hnutí. Pissarro se narodil v Západní Indii, vášně v malbě ale našel až v Paříži. Později spojil skupinu umělců do nového hnutí. Jejich první výstava byla kritiky opovrhována, získali ale nové jméno – impresionisté. Následujících 40 let byl Pissarro hnací silou toho, co se dnes stalo nejpopulárnějším uměleckým hnutím všech dob.	Středa	19:30	90 min.
V kinech od:					
12/2022	150 Kč		mládeži přístupný		
15. 12.	AVATAR: THE WAY OF WATER - 3D	USA-akční, Sci-Fi: Film Avatar: The Way of Water nabízí filmový zážitek na zcela nové úrovni. James Cameron vrátí diváky zpět do nádherného světa Pandory ve velkolepém a strhujícím dobrodružství plném akce. Ve filmu Avatar: The Way of Water se po více jak deseti letech znovu setkáváme s Jackem Sully, Neytiri a jejich dětmi, kteří stále bojují za to, aby se udrželi v bezpečí a naživu.	Čtvrtek	19:30	190 min.
V kinech od:					
12/2022	160 Kč	mluveno česky	mládeži do 12 let nevhodný		
16. 12.	KUNSTKAMERA	ČR-dokument: Procházka zámekem a bývalou sýpkou v Horním Staňkově, ve kterých je Švankmajerova videokamera instalována. Nejde ale o kunsthistorický film v pravém slova smyslu, ale o nasnímaní magické atmosféry této sbírky a prostředí, v kterém je umístěna. Ve snímku nejde o pouhou prezentaci exponátů, artefakty jsou nasnímany s přidanou hodnotou Švankmajerova imaginativního pohledu v řazení objektů a výkladu, a to nikoliv jenom slovního.	Pátek	19:30	113 min.
V kinech od:					
11/2022	110 Kč	mluveno česky	mládeži do 12 let nevhodný		
17. 12.	AVATAR: THE WAY OF WATER	USA-akční, Sci-Fi: Film Avatar: The Way of Water nabízí filmový zážitek na zcela nové úrovni. James Cameron vrátí diváky zpět do nádherného světa Pandory ve velkolepém a strhujícím dobrodružství plném akce. Ve filmu Avatar: The Way of Water se po více jak deseti letech znovu setkáváme s Jackem Sully, Neytiri a jejich dětmi, kteří stále bojují za to, aby se udrželi v bezpečí a naživu.	Sobota	19:30	190 min.
V kinech od:					
12/2022	150 Kč	mluveno česky	mládeži do 12 let nevhodný		
21. 12.	AVATAR: THE WAY OF WATER - 3D	USA-akční, Sci-Fi: Film Avatar: The Way of Water nabízí filmový zážitek na zcela nové úrovni. James Cameron vrátí diváky zpět do nádherného světa Pandory ve velkolepém a strhujícím dobrodružství plném akce. Ve filmu Avatar: The Way of Water se po více jak deseti letech znovu setkáváme s Jackem Sully, Neytiri a jejich dětmi, kteří stále bojují za to, aby se udrželi v bezpečí a naživu.	Středa	19:30	190 min.
V kinech od:					
12/2022	160 Kč	mluveno česky	mládeži do 12 let nevhodný		
22. 12.	AVATAR: THE WAY OF WATER	USA-akční, Sci-Fi: Film Avatar: The Way of Water nabízí filmový zážitek na zcela nové úrovni. James Cameron vrátí diváky zpět do nádherného světa Pandory ve velkolepém a strhujícím dobrodružství plném akce. Ve filmu Avatar: The Way of Water se po více jak deseti letech znovu setkáváme s Jackem Sully, Neytiri a jejich dětmi, kteří stále bojují za to, aby se udrželi v bezpečí a naživu.	Čtvrtek	19:30	190 min.
V kinech od:					
12/2022	150 Kč	mluveno česky	mládeži do 12 let nevhodný		

Příští číslo Roštu vyjde v pátek 6. 1. 2023.